

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

1638 *Llei orgànica 1/2011, de 28 de gener, de reforma de l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Autònoma d'Extremadura.*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica.

Sapiguen: que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

La realitat política, institucional i social que va il·luminar la constitució d'Extremadura en Comunitat Autònoma, instrumentada per l'aprovació del seu Estatut per la Llei orgànica 1/1983, de 25 de febrer, ha estat intensa i inequívocament alterada en gran part per obra de la descentralització administrativa que la Constitució de 1978 va propiciar, i per l'exercici de les potestats d'autogovern que d'aquesta manera es van instaurar.

L'Estatut no és només una norma jurídica que regula els instruments del nostre govern, sinó que també és una norma política, i si es vol social, que permet assenyalar els nostres reptes com a comunitat, que han de ser els propis d'aquesta nova societat, i d'una nova època, el segle XXI, i encara que les successives reformes de 1991, 1994 i 1999 han contribuït a actualitzar de manera puntual aquell Estatut primigeni, convé emprendre una reforma més profunda i intensa que li possibiliti ser un eficaç instrument de cohesió política i social.

La present reforma reordena les matèries tradicionals de l'Estatut i incorpora millores dictades per les noves tendències de la tècnica legislativa, opta per no establir un quadre diferencial de drets i deures dels extremenys, reflecteix els nous objectius polítics dels poders públics conformes amb els canvis socials, amplia l'elenc competencial tenint en compte les precisions jurisprudencials, reforça l'autonomia de les institucions d'autogovern i en crea altres de rellevància estatutària, aprofundeix en els mecanismes de cooperació vertical i horitzontal, reflecteix i ordena l'activitat exterior de la regió, reconeix i reforça l'autonomia política i financera de les entitats locals, és exigent en matèria de relacions financeres amb la hisenda estatal i introdueix garanties per a les successives reformes del mateix Estatut.

En conseqüència, de conformitat amb el que preveuen els articles 62 i 63 d'aquest Estatut, els extremenys representats per l'Assemblea proposen a les Corts Generals l'aprovació mitjançant una llei orgànica de la reforma de l'Estatut d'autonomia d'Extremadura.

Article únic.

Es modifica l'Estatut d'autonomia d'Extremadura, aprovat per la Llei orgànica 1/1983, de 25 de febrer, modificat per la Llei orgànica 5/1991, de 13 de març; per la Llei orgànica 8/1994, de 24 de març, i per la Llei orgànica 12/1999, de 6 de maig, i queda redactat de la manera següent:

ÍNDEX

Preàmbul.

Títol preliminar.

Capítol I. Disposicions generals.

Article 1. Comunitat Autònoma d'Extremadura.

Article 2. Territori.

Article 3. Extremenyes i extremenys.

Article 4. Símbols.

Article 5. Capitalitat.

Capítol II. Drets, deures i principis rectors.

Article 6. Drets i deures dels extremenys.

Article 7. Principis rectors dels poders públics extremenys.

Títol I. De les competències de la Comunitat Autònoma d'Extremadura.

Article 8. Disposicions generals.

Article 9. Competències exclusives.

Article 10. Competències de desplegament normatiu i execució.

Article 11. Competències d'execució.

Article 12. Desplegament i execució de normes supranacionals.

Article 13. Altres facultats associades a les competències.

Article 14. Homogeneïtat competencial.

Títol II. De les institucions d'Extremadura.

Article 15. Institucions d'autogovern i altres institucions estatutàries.

Capítol I. De l'Assemblea d'Extremadura.

Article 16. Caràcter i atribucions.

Article 17. Eleccions.

Article 18. Estatut dels diputats.

Article 19. Òrgans.

Article 20. Grups parlamentaris.

Article 21. Règim de funcionament.

Article 22. Potestat legislativa.

Article 23. Iniciativa legislativa.

Capítol II. Del president d'Extremadura.

Article 24. Caràcter i funcions.

Article 25. Investidura.

Article 26. Atribucions.

Article 27. Dissolució anticipada de l'Assemblea.

Article 28. Qüestió de confiança.

Article 29. Moció de censura.

Article 30. Altres causes de cessament del president.

Capítol III. De la Junta d'Extremadura i de l'Administració.

Secció 1a Del Govern de la Comunitat Autònoma.

Article 31. Caràcter i funció.

Article 32. Atribucions.

Article 33. Legislació d'urgència.

Article 34. Composició.

Article 35. Estatut dels membres.

Article 36. Cessament.

Secció 2a De l'Administració de la Comunitat Autònoma.

Article 37. Principis rectors.

Article 38. Potestats.

Article 39. Mesures de bona administració.

Capítol IV. De l'exercici i control dels poders de la Comunitat.

Article 40. Publicitat normativa.

Article 41. Control jurisdiccional de disposicions i actes.

Article 42. Responsabilitat dels poders públics i de l'Administració.

Article 43. Conflictes jurisdiccionals.

Article 44. Conflictes entre institucions d'autogovern.

Capítol V. D'altres institucions estatutàries.

Article 45. Consell Consultiu.

Article 46. Consell de Comptes.

Article 47. Consell Econòmic i Social.

Article 48. Personer del comú.

Títol III. Del poder judicial a Extremadura.

Article 49. Competències de la Comunitat Autònoma.

Article 50. Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura.

Article 51. Dels alts càrrecs judicials i del Ministeri Fiscal a Extremadura.

Article 52. Consell de Justícia d'Extremadura.

Títol IV. De l'organització territorial.

Article 53. Entitats locals i règim jurídic.

Article 54. Municipis.

Article 55. Autonomia local.

Article 56. Províncies.

Article 57. Comarques.

Article 58. Altres entitats locals.

Article 59. Relacions amb les entitats locals.

Article 60. Hisenda local.

Títol V. De les relacions institucionals de la Comunitat Autònoma.

Article 61. Principis generals.

Capítol I. De les relacions amb les institucions de l'Estat.

Article 62. Instruments de relació amb l'Estat.

Article 63. Participació en institucions i en procediments estatals.

Article 64. Comissió de Cooperació Bilateral.

Capítol II. De les relacions amb altres comunitats autònomes.

Article 65. Convenis amb altres comunitats autònomes.

Article 66. Acords de cooperació amb altres comunitats autònomes.

Article 67. Fòrums multilaterals de cooperació horitzontal.

Capítol III. De l'acció exterior d'Extremadura.

Article 68. Principis i objectius.

Article 69. Instruments i procediments.

Article 70. Representació i participació a la Unió Europea.

Article 71. Cooperació amb Portugal.

Article 72. Cooperació al desenvolupament.

Títol VI. De l'economia i de la hisenda.

Capítol I. De l'economia d'Extremadura.

Article 73. Principis generals.

Article 74. Planificació econòmica.

Article 75. Sector públic.

Article 76. Entitats financeres.

Capítol II. De la hisenda pública d'Extremadura.

Article 77. Principis generals i règim jurídic.

Secció 1a Del pressupost i de la despesa pública.

Article 78. Pressupost.

Article 79. Despesa pública.

Secció 2a Dels recursos financers.

Article 80. Ingressos.

Article 81. Tributs propis.

Article 82. Impostos cedits i recàrrecs.

Article 83. Revisió economicoadministrativa.

Secció 3a Del patrimoni i del crèdit públic.

Article 84. Patrimoni.

Article 85. Crèdit públic.

Capítol III. De les relacions amb la hisenda de l'Estat.

Article 86. Principis generals del finançament autonòmic.

Article 87. Finançament d'anivellament.

Article 88. Participació i lleialtat institucional.

Article 89. Col·laboració en matèria fiscal.

Article 90. Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals.

Títol VII. De la reforma de l'Estatut.

Article 91. Procediment de reforma estatutària.

Disposició addicional primera. Assignacions complementàries.

Disposició addicional segona. Inversions ordinàries de l'Estat.

Disposició addicional tercera. Cessió de tributs.

Disposició addicional quarta. Traspàs de mitjans materials i financers.

Disposició addicional cinquena. Traspàs de mitjans personals.

Disposició addicional sisena. Constitució de la Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals.

Disposició addicional setena. Seguretat.

PREÀMBUL

A les dues grans valls del Tajo i el Guadiana, des de les coves prehistòriques als centres tecnològics, s'ha anat escrivint silenciosament la crònica d'una voluntat de sentir, pensar, ser i estar en el món. Una tasca dels pobles que han anat forjant Extremadura, amb consciència de fer-ho o sense. Extremenys enfront d'una història poc generosa amb els qui tantes de les seves línies van escriure en primera persona, però que no ens van llegar el pes d'una identitat imperativa ni el llast d'una autoconsciència limitadora, ni la llosa d'una història que se'ns imposi com un deure incomplet. I això converteix la nostra

voluntat present en font i origen del nostre desig d'autogovern. Som Extremadura perquè volem ser-ho els extremenys d'avui, els seus ciutadans, amb independència del que pensessin o sentissin els nostres avantpassats, i perquè el projecte incloent d'Espanya així ho reconeix i encoratja per a nosaltres i per als altres pobles germans. No ens lliga el passat, ni li devem submissió, és únicament el variat mosaic de la nostra història. I per dur que hagi pogut ser, es va ordenar al cap i a la fi per portar-nos fins a aquest present esperançat. No ens lliga el passat, és nostàlgia del futur el que sentim, en realitat.

Extremadura ha estat com a tal en tots els afanys de la modernitat política espanyola, des de les albors gaditanes del constitucionalisme. Però és la recuperació de la democràcia, amb la Constitució de 1978, la base sobre la qual edifiquem l'Extremadura del present i del futur. Un poble, sí, però un poble de ciutadans lliures i iguals. Aquest és el fonament sobre el qual aquest Estatut d'autonomia de 1983 encarna contemporàniament el desig d'autogovern dels extremenys, la dignitat irrenunciable d'uns ciutadans que decideixen per si mateixos assumir el repte proposat per la Constitució i rebel·lar-se contra una llarga història de dependència i insignificança política.

Aquest text és el marc referencial de la nostra convivència i l'expressió jurídica de la nostra identitat com a poble, plenament compatible amb la unitat sense qüestionaments d'una Espanya a la qual estimem i a la qual pertanyem. És l'instrument per seguir avançant com a poble amb arrels, trets propis, història i definida personalitat. Podem alçar la veu i els ulls amb la satisfacció que el camí recorregut ens ha fet més grans a nosaltres sense empètir ningú. Pedra a pedra, pas a pas, Extremadura ha aconseguit ser pròxima i reconeixible, capaç de defensar el seu present i de lluitar per un avenir que ens pertany, capaç també d'exigir els seus drets sense un altre crèdit que el que imposa la raó. És una realitat que es perfila en l'horitzó comú d'una Espanya solidària, encaminada a superar els atavismes de les fronteres i que busca, en el respecte a la singularitat, la igualtat en els valors superiors de convivència, pau, justícia i llibertat. Tots els extremenys, els de dins i els de la diàspora, hem sabut arribar a una meta que s'endevinava llunyana. L'autogovern ha deixat a les nostres mans el rumb del destí col·lectiu de la regió i, en la convicció que posem la perícia per conduir aquest projecte, som les generacions actuals les que l'hem de dirigir a noves metes, i deixar a les futures una Extremadura més pròspera i més lliure. I un fecund quart de segle de convivència avala ja l'encert de l'aposta i anima a aprofundir en aquest camí, també renovant el marc jurídic de la nostra vida pública.

Del Guadalupe religiós i americà al Yuste cívic i europeu es traça un arc de renovada identitat col·lectiva que pretén abraçar totes les tradicions i sensibilitats, totes les arrels i les potències, totes les perspectives i anhels de la nova Extremadura. Una Extremadura definitivament assentada però més oberta al món. Una Extremadura còmoda i activa en el projecte de la nació espanyola. Una Extremadura fronterera, europea i americana. Una Extremadura solidària amb cada racó del planeta. Una Extremadura una, finalment.

TÍTOL PRELIMINAR

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. Comunitat Autònoma d'Extremadura.

1. Extremadura, com a expressió de la seva identitat regional històrica i per voluntat democràtica dels extremenys, es constitueix en Comunitat Autònoma, dins de la unitat de la nació espanyola, d'acord amb la Constitució i amb el present Estatut, que és la seva norma institucional bàsica.

2. La Comunitat Autònoma d'Extremadura, a través de les seves institucions, assumeix l'exercici del seu autogovern regional, la defensa de la seva pròpia identitat i dels seus valors, així com la millora i promoció del benestar dels extremenys.

3. Els poders de la Comunitat Autònoma d'Extremadura emanen del poble, de la Constitució i del present Estatut.

4. Són elements diferencials d'Extremadura, i han d'orientar l'actuació dels poders públics, la vitalitat de la seva recent identitat col·lectiva, la qualitat del seu medi ambient i el seu patrimoni cultural, el predomini del món rural, la seva projecció a Portugal i Iberoamèrica, els condicionants històrics del seu desenvolupament socioeconòmic i la baixa densitat de la seva població i la seva dispersió, entesa com a dificultat relativa d'accés als serveis i equipaments generals. Els poders públics han d'adoptar les mesures necessàries per evitar que d'aquestes diferències en derivin desigualtats respecte al conjunt de l'Estat i per corregir les existents.

Article 2. *Territori.*

1. El territori d'Extremadura, al qual s'estenen els seus poders, és el dels municipis compresos dins dels límits actuals de les províncies de Badajoz i Càceres.

2. No obstant això, les normes, disposicions o actes de les institucions extremenyes poden tenir efectes extraterritorials quan sigui necessari per al ple exercici d'aquelles de les seves competències la naturalesa de les quals ho requereixi.

Article 3. *Extremenyes i extremenys.*

1. Als efectes del present Estatut, tenen la condició política d'extremenys els ciutadans espanyols que, d'acord amb les lleis generals de l'Estat, tinguin veïnatge administratiu en qualsevol dels municipis d'Extremadura.

2. Igualment, són extremenys els espanyols residents a l'estranger que hagin tingut l'últim veïnatge administratiu a Extremadura i acreditin aquesta condició en la corresponent representació diplomàtica d'Espanya. Els seus descendents inscrits com a espanyols poden gaudir d'aquesta condició si ho sol·liciten en la forma que determini una llei de l'Estat.

3. Les comunitats extremenyes assentades fora d'Extremadura, d'acord amb el que estableix la llei, poden sol·licitar el reconeixement de la identitat extremenya, entesa com el dret a col·laborar en la vida social i cultural del poble extremeny i a compartir-la i sense que, en cap cas, impliqui la concessió de drets polítics. La Comunitat Autònoma pot sol·licitar a l'Estat la formalització dels oportuns tractats o convenis internacionals amb els estats en què hi hagi aquestes comunitats.

Article 4. *Símbols.*

1. La bandera extremenya està formada per tres franges horitzontals iguals, verda la superior, blanca la central i negra la inferior.

2. L'escut i l'himne d'Extremadura es regulen per llei de l'Assemblea aprovada per majoria de dos terços dels diputats.

3. El dia d'Extremadura és el 8 de setembre.

4. La protecció dels símbols d'Extremadura és la que correspon als altres símbols de l'Estat, d'acord amb l'ordenament jurídic.

Article 5. *Capitalitat.*

La capital d'Extremadura és la ciutat de Mèrida, seu de l'Assemblea, de la Presidència i de la Junta.

CAPÍTOL II

Drets, deures i principis rectors

Article 6. *Drets i deures dels extremenys.*

1. Els drets fonamentals dels extremenys són els que estableix la Constitució. A més, poden exercir davant dels poders públics regionals els altres drets continguts en aquest

Estatut o en la legislació, especialment el de participar en els assumptes públics directament o per mitjà de representants i el de petició.

2. Per contribuir al benestar col·lectiu, són deures dels extremerys els que preveuen la Constitució i la resta de l'ordenament jurídic.

Article 7. *Principis rectors dels poders públics extremerys.*

Els poders públics regionals:

1. Han d'exercir les seves atribucions amb les finalitats primordials de promoure les condicions d'ordre social, polític, cultural o econòmic, perquè la llibertat i la igualtat dels extremerys, entre si i amb la resta dels espanyols, siguin reals i efectives; remoure els obstacles que impedeixin o dificultin la seva plenitud; i facilitar la participació de tothom en la vida política, econòmica, cultural i social d'Extremadura, en un context de llibertat, justícia i solidaritat.

2. Han de fomentar els valors dels extremerys i la consolidació de la seva identitat a través de la recerca, el desenvolupament i la difusió dels trets socials, històrics, lingüístics i culturals d'Extremadura en tota la seva varietat i extensió, amb especial atenció al ric patrimoni de les formes tradicionals de la vida dels pobles, en un marc irrenunciable de ple desenvolupament socioeconòmic rural.

3. Han d'impulsar activament l'equitat territorial i la cohesió social en les seves polítiques internes i en les seves relacions amb altres comunitats autònomes, amb les institucions generals de l'Estat i amb les europees. Així mateix, han de fomentar el creixement demogràfic regional, afavorir el retorn dels emigrants i lluitar contra la despoblació de les zones rurals.

4. Han de promoure la concertació i el diàleg social amb sindicats i empresaris com a instruments necessaris en la concepció i execució de les seves polítiques de cohesió i desenvolupament.

5. Han d'adoptar activament tot tipus de polítiques per a la consecució de la plena ocupació, especialment mitjançant mesures que promoguin la inversió productiva i que ajustin l'oferta i la demanda de feina en un marc de responsabilitat social empresarial.

6. Han d'estimular la recerca científica i tècnica, la incorporació de processos innovadors pels actors econòmics, l'accés a les noves tecnologies per part d'empreses i ciutadans i els mecanismes legals i tècnics que facilitin el lliure accés de tothom al coneixement i la cultura.

7. Han de perseguir un model de desenvolupament sostenible i tenir cura de la preservació i millora de la qualitat mediambiental i la biodiversitat de la regió, amb especial atenció als seus ecosistemes característics, com la devesa. Així mateix, les seves polítiques han de contribuir de manera proporcionada als objectius establerts en els acords internacionals sobre lluita contra el canvi climàtic.

8. Han de vetllar per un ús racional de l'aigua i per la seva distribució solidària entre els ciutadans que la necessitin, d'acord amb el marc constitucional de competències i les prioritats que assenyali la llei, sense detriment de la qualitat de vida dels extremerys, del desenvolupament econòmic d'Extremadura confirmat mitjançant estudis que garanteixin les demandes actuals i futures de tots els usos i aprofitaments, i sens perjudici de les compensacions que escaiguin.

9. Han d'afavorir mesures per a l'estalvi i l'eficiència energètica i donar suport a la generació d'energies renovables. Així mateix, han de vetllar estrictament pel retorn a la regió dels beneficis resultants de l'exportació d'energia fora del seu territori.

10. Consideren un objectiu irrenunciable la massiva difusió de la cultura en el seu sentit més ampli i un accés igualitari dels extremerys a la informació i als béns i serveis culturals. Per tant, Extremadura considera instruments particularment útils el domini d'altres llengües, el maneig de les tecnologies de la informació i la comunicació, l'extensió dels sistemes operatius de codi obert i l'ús de les llicències de lliure còpia i distribució. Així mateix, han de vetllar per la conservació dels béns del patrimoni cultural, històric i artístic.

11. Assumeixen com una aspiració essencial la garantia més estricta dels drets a la salut, a l'educació i a la protecció pública en cas de dependència.

12. Consideren un objectiu irrenunciable que ha d'informar totes les polítiques regionals i la pràctica de les institucions, la plena i efectiva igualtat de la dona en tots els àmbits de la vida pública, familiar, social, laboral, econòmica i cultural. Així mateix, han de remoure els obstacles que impedeixin o dificultin la igualtat real i efectiva mitjançant les mesures d'acció positiva que siguin necessàries.

13. Han de promoure polítiques per garantir el respecte a l'orientació sexual i a la identitat de gènere de totes les persones.

14. Han de vetllar per l'especial protecció dels sectors de població amb especials necessitats de qualsevol tipus. La igualtat efectiva dels extremanys passa inexcusablement per l'adopció de polítiques específiques per a la infància, les persones grans i qualsevol altre sector social amb necessitats específiques.

15. Han de promoure l'autonomia, la igualtat d'oportunitats i la integració social i laboral de les persones amb discapacitat, amb especial atenció a la seva aportació activa al conjunt de la societat, a l'ensenyament i ús de la llengua de signes espanyola i a l'eliminació de les barreres físiques.

16. Han de tenir cura de l'existència de canals per a l'expressió de les opinions dels joves, de l'eficàcia dels seus sistemes associatius i del foment de les seves capacitats emprenedores, assumint la seva participació en la vida pública com un element essencial per al desenvolupament present i futur de la regió. També han de vetllar per la seva orientació professional, la seva emancipació familiar i el seu accés a l'habitatge.

17. La integració dels immigrants que viuen a Extremadura és un objectiu comú de les polítiques públiques regionals i que està orientat pels principis del mutu coneixement, el respecte per les diferències, la igualtat de drets i deures, en el marc dels principis i valors constitucionals.

18. Assumeixen que la Comunitat Autònoma d'Extremadura és part activa del procés d'integració europea, mitjançant els mecanismes de participació en les institucions de la Unió que s'estableixin pels tractats, les lleis nacionals o els acords d'àmbit estatal o europeu, mitjançant la seva intervenció en les associacions europees de regions i a través de les activitats internes de difusió de les polítiques i els valors europeus.

19. Han d'impulsar tot tipus de relacions amb Portugal, tant de les institucions com de la societat extremanya, sota els principis de lleialtat, respecte per la respectiva identitat, benefici mutu i solidaritat. Així mateix, han de fomentar les relacions de qualsevol naturalesa amb els pobles i institucions de la comunitat iberoamericana de nacions.

20. Entenen com una exigència ètica col·lectiva la contribució activa de la societat regional i de les seves institucions a la pau i al desenvolupament socioeconòmic, polític i cultural de totes les nacions i pobles del món, mitjançant les seves pròpies accions de cooperació al desenvolupament i la seva participació en les que duguin a terme altres instàncies espanyoles o internacionals.

TÍTOL I

De les competències de la Comunitat Autònoma d'Extremadura

Article 8. Disposicions generals.

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura assumeix competències sobre les matèries que s'identifiquen en els articles següents. Aquestes competències comprenen les funcions que en cada cas siguin procedents, sens perjudici de les que puguin correspondre a l'Estat en virtut de títols competencials propis previstos en la Constitució.

2. Així mateix, assumeix les competències que li siguin atribuïdes, delegades o transferides per l'Estat, de conformitat amb el que preveu la Constitució, i qualssevol altres que li puguin correspondre d'acord amb aquesta, amb els altres títols del present Estatut i amb la resta de l'ordenament jurídic.

3. En l'exercici de les seves competències la Comunitat Autònoma pot establir polítiques pròpies.

Article 9. *Competències exclusives.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura té competència exclusiva sobre les matèries següents:

1. Creació, organització, règim jurídic i funcionament de les seves institucions, així com l'organització de la seva pròpia Administració i la dels ens instrumentals que en depenguin.

2. Administració de justícia, de conformitat amb el que preveu el títol III d'aquest Estatut.

3. Organització territorial pròpia de la Comunitat Autònoma i règim local en els termes del títol IV d'aquest Estatut.

4. Conservació, defensa i protecció del Fur de Baylío i institucions de dret consuetudinari.

5. Especialitats del procediment administratiu. Normes processals derivades del dret propi. Regulació del recurs governatiu en aplicació del dret extremeny enfront de la qualificació per part de registres de la propietat, mercantils i de béns mobles.

6. Cooperació transfronterera i internacional per al desenvolupament, en coordinació amb l'Estat.

7. Foment del desenvolupament econòmic i social de la Comunitat Autònoma dins dels objectius de la política econòmica nacional.

8. Ordenació de la hisenda de la Comunitat Autònoma.

9. Estadística per a fins d'interès de la Comunitat Autònoma.

10. Caixes d'estalvis i institucions de crèdit cooperatiu, en el marc de l'ordenació general de l'economia i del crèdit. Organització i funcionament de mutualitats de previsió social.

11. Cambres de comerç i indústria i altres corporacions de dret públic representatives d'interessos econòmics i professionals. Col·legis professionals i exercici de professions titulades.

12. Agricultura, ramaderia i pastures. Indústries agroalimentàries.

13. Creació i regulació de denominacions d'origen i altres mencions de qualitat.

14. Caça i explotacions cinegètiques. Pesca fluvial i lacustre. Aqüicultura.

15. Indústria, llevat del que regula en aquest camp la legislació general sobre seguretat, sanitat, defensa, mines i hidrocarburs.

16. Comerç interior, dins de la unitat de mercat i conforme a la legislació mercantil. Regulació i règim de control administratiu de les activitats i equipaments comercials, en especial de les grans superfícies. Fires i mercats no internacionals. Autorització per a l'establiment de centres de contractació de mercaderies i borses de valors situats en el territori d'Extremadura.

17. Organització, funcionament i règim de les cooperatives i entitats assimilades. Foment de totes les modalitats d'economia social.

18. Consum. Regulació de les mesures de prevenció, protecció i defensa dels consumidors i usuaris, dels seus drets i dels òrgans i procediments de mediació. Lluita contra el frau.

19. Turisme. Ordenació, planificació, informació i promoció interior i exterior. Regulació dels drets i obligacions dels usuaris i dels prestadors de serveis turístics. Regulació i classificació de les empreses i establiments turístics i hostalers.

20. Artesania.

21. Publicitat comercial i institucional.

22. Recerca, desenvolupament i innovació científica i tècnica, en coordinació amb l'Estat. Coordinació de l'activitat investigadora finançada amb fons públics de la Comunitat Autònoma. Innovació i desenvolupament tecnològics.

23. Règim de les noves tecnologies de la societat de la informació i la comunicació.

24. Sanitat i salut pública, pel que fa a l'organització, funcionament intern, coordinació i control dels centres, serveis i establiments sanitaris a la Comunitat Autònoma. Participació en la planificació i coordinació general de la sanitat. Promoció de la salut i de la recerca biomèdica.

25. Ordenació farmacèutica.

26. Infància i joventut. Protecció i tutela de menors.

27. Acció social. En particular, la promoció i protecció de les persones grans i la prevenció, atenció i inserció social dels col·lectius afectats per qualsevol tipus de discapacitat, dependència o qualssevol altres circumstàncies determinants d'exclusió social. Prestacions econòmiques d'assistència social diferents de les de seguretat social.

28. Polítiques d'integració i participació social, cultural, econòmica i laboral dels immigrants, en col·laboració amb l'Estat, i participació en les polítiques d'immigració estatals.

29. Polítiques d'igualtat de gènere, especialment l'aprovació de normes i execució de plans per a l'establiment de mesures de discriminació positiva per eradicar les desigualtats per raó de sexe.

30. Protecció a la família i instruments de mediació familiar.

31. Urbanisme i habitatge. Normes de qualitat i innovació tecnològica en l'edificació i de conservació del patrimoni urbà tradicional.

32. Ordenació del territori.

33. Polítiques i normes addicionals i complementàries de les de l'Estat en matèria de protecció mediambiental i lluita contra el canvi climàtic. Regulació dels espais naturals protegits propis i adopció de mesures per a la seva protecció i posada en valor. Manteniment, conservació i millora de la devesa.

34. Desenvolupament sostenible del medi rural. Tractament especial de les zones de muntanya.

35. Servei meteorològic de la Comunitat Autònoma.

36. Ordenació, planificació i gestió de les aigües que discorren íntegrament pel territori d'Extremadura, així com dels usos i aprofitaments, inclosa la seva concessió. Planificació, construcció i explotació de les obres i infraestructures hidràuliques, canals i regs que no estiguin qualificats d'interès general per l'Estat ni afectin altres comunitats autònomes. Aigües minerals i termals. Participació, en la forma que determini la legislació de l'Estat, en la gestió de les aigües pertanyents a conques intercomunitàries que discorren pel territori d'Extremadura.

37. Instal·lacions de producció, emmagatzematge, distribució i transport d'energies de qualsevol tipus en el seu territori, inclosa l'elèctrica quan el seu aprofitament no afecti altres comunitats autònomes. Normes addicionals de garantia en la qualitat del subministrament i participació en els organismes estatals reguladors del sector energètic, en els termes que estableixi la legislació de l'Estat.

38. Obres i infraestructures públiques d'interès regional que no tinguin la qualificació d'interès general de l'Estat i no afectin una altra comunitat autònoma, així com la participació en la planificació i, si s'escau, en l'execució i gestió de les infraestructures d'interès general a Extremadura, en els termes que estableixi la legislació estatal.

39. Ferrocarrils, carreteres i camins l'itinerari dels quals es desenvolupi íntegrament en el territori de la Comunitat Autònoma i en el mateix àmbit els transports terrestres i fluvials amb independència de la titularitat de la infraestructura. Centres de transport, logística i distribució situats a Extremadura. Aeroports, heliports, ports esportius i altres infraestructures de transport que no siguin d'interès general. Participació en la planificació i, si s'escau, execució i gestió de les infraestructures d'interès general a la Comunitat Autònoma, en els termes que estableixi la legislació de l'Estat.

40. Vigilància i protecció dels seus edificis i instal·lacions.

41. Coordinació i altres facultats previstes a la llei orgànica corresponent en relació amb les policies locals.

42. Protecció civil i emergències.

43. Espectacles i activitats recreatives. Ordenació general del sector i règim d'intervenció administrativa i control d'espectacles públics.

44. Casinos, jocs i apostes, incloses les modalitats per mitjans telemàtics quan l'activitat es desenvolupi exclusivament a Extremadura.

45. Associacions i fundacions de tot tipus que desenvolupin principalment les seves funcions a Extremadura. Foment del voluntariat.

46. Esport. Promoció, regulació i planificació d'activitats i equipaments esportius i altres activitats de lleure.

47. Cultura en qualsevol de les seves manifestacions. Patrimoni històric i cultural d'interès per a la Comunitat Autònoma. Folklore, festes i tradicions populars. Protecció de les modalitats lingüístiques pròpies. Acadèmies científiques i culturals d'Extremadura.

48. Museus, arxius, biblioteques i altres centres culturals i de dipòsit d'interès per a la Comunitat que no siguin de titularitat estatal. Conservatoris de música i dansa, centres d'arts escèniques i de belles arts.

49. Foment, protecció i promoció de les produccions i creacions artístiques i literàries, sigui quin sigui el mitjà en què es manifestin i el suport en què es comuniquin o continguin, especialment de l'edició de llibres i publicacions periòdiques i de les produccions audiovisuals, cinematogràfiques, musicals i escèniques, així com la regulació i inspecció de les sales d'exhibició.

50. Règim i convocatòria de consultes populars no vinculants diferents del referèndum.

2. En aquestes matèries, correspon a la Comunitat Autònoma la funció legislativa, la potestat reglamentària i, en exercici de la funció executiva, l'adopció de totes les mesures, decisions i actes que siguin procedents.

Article 10. *Competències de desplegament normatiu i execució.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura té competències de desplegament normatiu i execució en les matèries següents:

1. Règim jurídic de les seves administracions públiques, de la contractació del sector públic, de les concessions i dels béns de titularitat pública d'aquestes, de la responsabilitat patrimonial de l'Administració d'acord amb el sistema general de responsabilitat de les administracions públiques i del règim estatutari dels empleats públics.

2. Medi ambient. Regulació i protecció de la flora, la fauna i la biodiversitat. Prevenció i correcció de la generació de residus i abocaments i de la contaminació acústica, atmosfèrica, lumínica, del sòl i del subsòl. Regulació del proveïment, sanejament i depuració de les aigües. Forests, aprofitaments forestals i vies pecuàries.

3. Ordenació del crèdit, banca, assegurances, mutualitats de previsió social, entitats gestores de plans i fons de pensions.

4. Educació i ensenyament en tota la seva extensió, nivells, graus, modalitats i especialitats. En particular, el règim, organització i control dels centres educatius, del personal docent, de les matèries d'interès regional, de les activitats complementàries i de les beques amb fons propis.

5. Universitats públiques i privades. En particular, la programació i creació de centres públics, l'autorització dels privats, l'aprovació definitiva dels seus estatuts i normes de funcionament, els procediments d'accés, el règim retributiu i la regulació dels títols propis, així com el finançament de les públiques i el règim de control, fiscalització i examen dels seus comptes.

6. Seguretat Social, amb excepció de les normes que configuren el seu règim econòmic i sens perjudici del que disposa l'article següent.

7. Règim miner i energètic i instal·lacions radioactives de segona i tercera categories.

8. Premsa, ràdio i televisió i altres mitjans de comunicació. Creació, regulació i manteniment de mitjans de comunicació social de caràcter públic, l'activitat dels quals ha d'estar presidida pels principis d'independència, pluralitat, neutralitat, objectivitat i servei públic.

9. Sanitat i salut pública. Sanitat agrícola i animal. Sanitat alimentària.

2. En aquestes matèries, correspon a la Comunitat Autònoma desplegar, executar i, si s'escau, complementar la normativa de l'Estat, mitjançant la legislació pròpia de desplegament, la potestat reglamentària i la funció executiva.

Article 11. *Competències d'execució.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura té competències d'execució en les matèries següents:

1. Sistema penitenciari.
2. Nomenament de notaris, registradors de la propietat i mercantils i altres fedataris públics. Participació en la fixació de les demarcacions de notaries i registres de la propietat i mercantils. Registre civil.
3. Propietat intel·lectual i industrial.
4. Pesos i mesures. Contrast de metalls.
5. Fires internacionals que se celebren a Extremadura.
6. Productes farmacèutics.
7. Treball i relacions laborals, inclosa la funció pública inspectora, que s'ha de coordinar amb l'Estat. Les polítiques actives d'ocupació, la intermediació laboral, la seguretat i salut en el treball, la formació professional per a l'ocupació i, si s'escau, la gestió dels fons de protecció de la desocupació.
8. Gestió del règim econòmic de la seguretat social i dels serveis que integren el sistema, amb ple respecte als principis d'unitat economicopatrimonial i de solidaritat financera.
9. Aeroports, heliports i altres infraestructures de transport amb qualificació d'interès general la gestió directa dels quals no es reservi l'Administració General de l'Estat.
10. Museus, arxius, biblioteques i altres col·leccions de naturalesa anàloga de titularitat estatal la gestió dels quals no es reservi l'Estat.
11. Gestió dels parcs nacionals i, si s'escau, dels internacionals en el territori d'Extremadura, en el marc dels acords que en aquest sentit subscriu l'Estat.
12. Defensa de la competència en l'àmbit del mercat extremeny.
13. Fixació, en col·laboració amb l'Estat, de les necessitats del mercat laboral que determinen la concessió de les autoritzacions de treball dels estrangers.

2. En aquestes matèries corresponen a la Comunitat Autònoma la potestat reglamentària organitzativa i l'adopció de plans, programes, mesures, decisions i actes.

Article 12. *Desplegament i execució de normes supranacionals.*

1. Són funcions de la Comunitat Autònoma d'Extremadura el desplegament i, si s'escau, l'execució de la normativa de la Unió Europea en els àmbits materials de competència autonòmica.

2. La Comunitat Autònoma executa, així mateix, els tractats i convenis internacionals ratificats pel Regne d'Espanya en el que afecten matèries de la seva competència.

Article 13. *Altres facultats associades a les competències.*

1. En l'àmbit de les seves competències i a més de les previstes expressament, corresponen a la Comunitat Autònoma totes les funcions que siguin inherents al seu ple exercici i, en particular, la gestió del demani especial afectat i la declaració d'utilitat pública o interès social als efectes expropiatoris, així com la determinació dels supòsits, causes i condicions d'exercici d'aquesta potestat, la determinació de criteris objectius de valoració i l'establiment dels òrgans que els apliquin i fixin el preu just.

2. En totes les matèries de la seva competència correspon a la Comunitat Autònoma l'exercici de les activitats de policia, de servei públic i de foment, i pot regular la concessió i atorgar i controlar subvencions amb càrrec a fons propis i, si s'escau, als provinents d'altres instàncies públiques.

3. La Comunitat Autònoma participa en l'exercici de competències estatals que condicionen les competències autonòmiques o afecten els recursos naturals o riqueses regionals.

Article 14. *Homogeneïtat competencial.*

Les institucions estatutàries han de vetllar perquè l'elenc competencial d'Extremadura sigui actualitzat en termes d'homogeneïtat respecte del conjunt de les comunitats autònomes. A aquest efecte, han d'adoptar les iniciatives que siguin procedents per reformar aquest Estatut o per sol·licitar a l'Estat l'ampliació de les competències autonòmiques mitjançant l'adopció de les lleis pertinents.

TÍTOL II

De les institucions d'Extremadura

Article 15. *Institucions d'autogovern i altres institucions estatutàries.*

1. La Comunitat Autònoma exerceix els seus poders a través de l'Assemblea, del president i de la Junta d'Extremadura.

2. A més, són institucions estatutàries, dotades d'autonomia orgànica, funcional i pressupostària, el Consell Consultiu, el Consell de Comptes, el Consell Econòmic i Social i el personer del comú.

3. Les institucions de la Comunitat exerceixen les seves funcions i competències amb submissió a la llei i de conformitat amb els principis de lleialtat institucional, solidaritat, col·laboració, coordinació, cooperació i ajuda mútua, entre si i amb tots els poders públics.

CAPÍTOL I

De l'Assemblea d'Extremadura

Article 16. *Caràcter i atribucions.*

1. L'Assemblea, que representa el poble extremeny, és elegida per quatre anys, és inviolable i no pot ser dissolta excepte en els supòsits que preveu el present Estatut. Gaudeix d'autonomia reglamentària, pressupostària, administrativa i disciplinària, en els termes del present Estatut.

2. Correspon a l'Assemblea d'Extremadura:

- a) Exercir les iniciatives de reforma de la Constitució i del present Estatut.
- b) L'exercici de la potestat legislativa de la Comunitat Autònoma.
- c) Aprovar els pressupostos de la Comunitat Autònoma i autoritzar el recurs al crèdit públic, en els termes del títol VI d'aquest Estatut.
- d) Elaborar el seu Reglament, l'aprovació i modificació del qual exigeix majoria absoluta de la Cambra en una votació final sobre el conjunt del projecte.
- e) Aprovar l'estatut del personal de l'Assemblea en el marc del règim general dels empleats públics de la Comunitat Autònoma.
- f) Controlar l'exercici de les delegacions legislatives conferides a la Junta i convalidar els seus decrets llei.
- g) Sol·licitar al Govern de la nació l'adopció de projectes de llei o remetre al Congrés dels Diputats proposicions de llei, de conformitat amb l'article 87.2 de la Constitució.
- h) Promoure i controlar l'acció del president i de la Junta d'Extremadura, i exigir, si s'escau, la seva responsabilitat política en els termes que preveu aquest Estatut.
- i) Controlar la gestió financera de la hisenda regional i examinar els seus propis comptes i els de les altres institucions, organismes, empreses i entitats públiques, incloses les universitats, sens perjudici del control que correspongui al Consell de Comptes o, si s'escau, al Tribunal de Comptes del Regne.

j) Exercir el control dels mitjans de comunicació social dependents de la Comunitat Autònoma.

k) Examinar els convenis de gestió de serveis i autoritzar la subscripció d'acords de cooperació amb altres comunitats autònomes, en els termes dels articles 65 i 66 d'aquest Estatut.

l) Designar d'entre els diputats de l'Assemblea els senadors a què es refereix l'article 69.5 de la Constitució després de les eleccions autonòmiques, d'acord amb la representació proporcional dels grups de la Cambra i a proposta d'aquests. Els diputats designats poden optar per mantenir el seu escó autonòmic o bé dimitir-lo, sens perjudici de la seva condició de senadors amb mandat vinculat a la legislatura autonòmica.

m) Proposar els nomenaments per a les altes institucions de l'Estat o de la Comunitat Autònoma que siguin de la seva competència.

n) Interposar recursos d'inconstitucionalitat i altres procediments de la competència del Tribunal Constitucional per als quals estigui legitimada, o personar-s'hi, en defensa de l'interès de la Comunitat Autònoma.

ñ) Qualsevol altra facultat o funció que es derivi de la Constitució, del present Estatut i de l'ordenament jurídic.

Article 17. *Eleccions.*

1. Els diputats de l'Assemblea d'Extremadura, en un nombre màxim de 65, són elegits per sufragi universal, lliure, igual, directe i secret, d'acord amb criteris de representació proporcional.

2. Les eleccions es convoquen mitjançant decret del president de la Comunitat Autònoma i són electors i elegibles els ciutadans que, tenint la condició política d'extremenys, estiguin en ple ús dels seus drets.

3. La província és la circumscripció electoral. La llei distribueix el nombre de diputats de l'Assemblea atribuïts a les províncies assignant una representació mínima inicial a cada circumscripció i distribuint els altres que corresponguin en proporció a la població.

4. La llei electoral, l'aprovació de la qual requereix majoria de tres cinquens dels diputats de l'Assemblea, regula la convocatòria d'eleccions; el procediment i els sistemes electorals; la fórmula d'atribució d'escons; les subvencions, les despeses electorals i el seu control, i un sistema específic d'inelegibilitat i incompatibilitat dels candidats i diputats. En tot cas, les candidatures s'han de compondre amb criteris d'igualtat de gènere.

5. La sessió constitutiva de l'Assemblea electa la convoca el president cessant dins els quinze dies següents a la celebració de les eleccions.

Article 18. *Estatut dels diputats.*

1. Els diputats de l'Assemblea, els drets i les atribucions dels quals es completen en el Reglament d'aquesta, representen la totalitat de la regió i no estan subjectes a mandat imperatiu.

2. Els diputats disposen, fins i tot després d'haver cessat en el seu mandat, d'inviolabilitat pels vots i opinions que emetin en l'exercici del seu càrrec. Durant el seu mandat, no poden ser detinguts ni retinguts en el territori de la Comunitat sinó en cas de delictes flagrants i, en tot cas, correspon decidir sobre la seva inculpació, presó, processament i judici al Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura. Fora del territori esmentat la responsabilitat penal és exigible, en els mateixos termes, davant la Sala Penal del Tribunal Suprem.

3. Els diputats han de tenir veïnatge administratiu a Extremadura.

4. Sens perjudici d'altres causes, els diputats cessen al cap de quatre anys de la seva elecció o en la data de publicació oficial del decret de convocatòria d'eleccions, tant en el cas de dissolució anticipada com en el d'esgotament de la legislatura. No obstant això, els membres de la Diputació Permanent continuen en l'exercici de les seves funcions fins a la constitució de la nova Cambra.

Article 19. Òrgans.

1. L'Assemblea elegeix d'entre els seus membres el president, la Mesa i la Diputació Permanent, els règims jurídics i procediments d'elecció dels quals es determinen en el Reglament.

2. L'Assemblea d'Extremadura està representada pel seu president, que en dirigeix les sessions, sosté la seva competència, executa la seva secció pressupostària i en dóna compte a la Mesa, exerceix les facultats administratives i de policia a la seva seu i desenvolupa les altres funcions que li encomanin l'Estatut, el Reglament de la Cambra o la Llei.

3. La Mesa de l'Assemblea, que es compon del president i dels vicepresidents i secretaris de la Cambra, en el nombre que estableixi el Reglament, és l'òrgan de govern interior d'aquesta i exerceix totes les funcions que li atribueixi el Reglament.

4. La Diputació Permanent substitueix el Ple entre els períodes ordinaris de sessions i assumeix totes les funcions de l'Assemblea quan aquesta ha estat dissolta anticipadament o s'ha esgotat la legislatura i fins a la constitució de la nova Cambra.

Article 20. Grups parlamentaris.

El Reglament precisa el nombre mínim de diputats per a la constitució de grups parlamentaris, regula la intervenció d'aquests en les activitats de l'Assemblea i estableix les funcions de la Junta de Portaveus. Els grups de l'Assemblea formen part de totes les comissions en proporció al nombre dels seus membres.

Article 21. Règim de funcionament.

1. El Reglament regula el règim de funcionament, períodes i sessions del Ple i les comissions en què s'organitza l'Assemblea d'Extremadura.

2. Només són vàlids els acords del Ple i de les comissions quan s'adoptin en reunions reglamentàriament convocades, amb assistència de la majoria dels membres i obtinguin l'aprovació de la majoria simple dels vots emesos, excepte en els casos en què aquest Estatut o una llei exigeixin una majoria qualificada.

3. Una llei ha de regular la compareixença d'autoritats i empleats públics d'Extremadura per informar, a requeriment de l'Assemblea, en assumptes d'interès de la Comunitat Autònoma, i la d'aquests i els ciutadans davant les comissions parlamentàries d'investigació, així com les sancions que escaiguin per incompliment.

Article 22. Potestat legislativa.

1. La potestat legislativa de la Comunitat Autònoma resideix en el Ple de l'Assemblea, que la pot delegar en les comissions en els termes i les condicions que estableixi el Reglament de la Cambra, excepte en els casos en què aquest Estatut exigeix una majoria qualificada o en les lleis de pressupostos.

2. Amb les mateixes limitacions, el Ple de l'Assemblea pot delegar expressament en la Junta d'Extremadura la potestat de dictar normes amb rang de llei, denominades decrets legislatius, sobre matèries determinades i amb els fins, objectius, abast, prohibicions, terminis i formes establerts en els articles 82 i 83 de la Constitució.

3. Sens perjudici dels controls parlamentaris addicionals que es puguin establir en la llei de delegació, els textos articulats o refosos s'han de sotmetre, abans que entrin en vigor, a una votació de totalitat en procediment de lectura única a l'Assemblea.

Article 23. Iniciativa legislativa.

1. Els diputats i els grups parlamentaris de l'Assemblea ostenten la iniciativa legislativa en els termes que estableix el Reglament de la Cambra.

2. També disposa d'aquesta iniciativa la Junta d'Extremadura, que, a més, es pot oposar a la tramitació d'iniciatives legislatives que afectin una delegació legislativa en vigor

o que suposin minoració d'ingressos o augment de despeses en l'exercici pressupostari corrent.

3. Amb les condicions de nombre i població determinades en una llei aprovada per majoria absoluta, les entitats locals també poden presentar iniciatives legislatives a l'Assemblea en matèries de competència de la Comunitat Autònoma.

4. La iniciativa legislativa popular per a matèries de competència de la Comunitat Autònoma s'ha d'exercir, amb les limitacions constitucionals previstes, en els termes que determini una llei de l'Assemblea d'Extremadura aprovada per majoria absoluta. En tot cas, les iniciatives legislatives que es presentin per aquesta via han d'estar avalades com a mínim per 45.000 signatures acreditades del cens per a les eleccions a l'Assemblea.

CAPÍTOL II

Del president d'Extremadura

Article 24. *Caràcter i funcions.*

1. El president ostenta la més alta representació de la Comunitat Autònoma, exerceix la representació ordinària de l'Estat a la Comunitat i presideix la Junta d'Extremadura.

2. Per llei s'ha de regular l'estatut del president, el règim d'exercici de les seves funcions i les seves relacions i les de la Junta d'Extremadura amb l'Assemblea.

Article 25. *Investidura.*

1. El president és elegit per l'Assemblea d'Extremadura d'entre els seus membres i nomenat pel Rei.

2. En el termini de quinze dies des de la seva constitució, el president de l'Assemblea, amb la consulta prèvia als grups parlamentaris, proposa un candidat a la Presidència d'entre els que li són presentats, almenys, per la quarta part dels membres de la Cambra.

3. El candidat proposat presenta el seu programa al Ple de l'Assemblea dins els quinze dies següents a la designació. Després del debat corresponent es procedeix a la votació d'investidura, en la qual el candidat ha d'obtenir majoria absoluta per ser proclamat president.

4. Si no obté aquesta majoria, es procedeix a una nova votació quaranta-vuit hores després de la primera, en la qual es requereix majoria simple. El procediment es pot repetir, amb els mateixos candidats o diferents, totes les vegades que ho consideri oportú el president de l'Assemblea. Si en el termini de dos mesos a partir de la primera votació cap dels candidats no ha estat elegit, l'Assemblea queda dissolta i el president de la Comunitat Autònoma en funcions ha de convocar noves eleccions.

5. Se segueix el mateix procediment en cas que la Presidència quedi vacant per qualsevol altra causa.

Article 26. *Atribucions.*

Corresponen al president totes les atribucions que li confereixin la Constitució, aquest Estatut i les lleis, i en particular les següents:

1. Com a suprem representant de la Comunitat Autònoma:

a) Exercir la representació d'Extremadura en les seves relacions amb les institucions de l'Estat, amb altres comunitats autònomes i amb la resta d'administracions públiques, i en l'àmbit internacional quan escaigui.

b) Subscriure convenis de col·laboració amb l'Estat i acords de cooperació amb altres comunitats autònomes, sens perjudici de la seva delegació en altres autoritats.

c) Convocar eleccions a l'Assemblea d'Extremadura, la sessió constitutiva d'aquesta i, si s'escau, dissoldre-la en els termes que preveu aquest Estatut.

2. Com a representant ordinari de l'Estat:

- a) Promulgar en nom del Rei les lleis aprovades per l'Assemblea d'Extremadura i altres normes amb rang de llei, i ordenar-ne la publicació en el «Diari Oficial d'Extremadura» i, si s'escau, en el «Butlletí Oficial de l'Estat».
- b) Ordenar la publicació en el «Diari Oficial d'Extremadura» dels nomenaments del delegat del Govern i altres altes autoritats estatals a Extremadura, d'acord amb el que preveu aquest Estatut.
- c) Assegurar en l'àmbit de la Comunitat Autònoma el respecte a l'ordre constitucional i a la resta de l'ordenament jurídic, adoptant les mesures que siguin necessàries en el marc de les competències que li són pròpies.

3. Com a president de la Junta d'Extremadura:

- a) Establir, d'acord amb el seu programa polític, les directrius generals de l'acció de govern i impulsar-ne, dirigir-ne i coordinar-ne l'acció.
- b) Dictar decrets del president per a la creació o extinció de vicepresidències i conselleries, per a la modificació de la denominació de les existents o per a la distribució de competències entre elles, i donar-ne compte a l'Assemblea, així com resoldre els conflictes d'atribucions que se suscitin entre els membres de la Junta.
- c) Convocar les reunions de la Junta d'Extremadura; fixar l'ordre del dia; presidir, suspendre i aixecar les sessions; dirigir les deliberacions, i vetllar pel compliment de les decisions adoptades.
- d) Signar els decrets i acords adoptats per la Junta d'Extremadura i ordenar-ne la publicació oficial quan escaigui.
- e) Exercir les accions que corresponguin en via jurisdiccional i donar-ne compte a la Junta d'Extremadura.
- f) Remetre a l'Assemblea la informació que aquesta requereixi del Govern o Administració regionals.

Article 27. Dissolució anticipada de l'Assemblea.

1. El president, amb la deliberació prèvia de la Junta d'Extremadura i sota la seva exclusiva responsabilitat, pot disposar la dissolució anticipada de l'Assemblea d'Extremadura.
2. El decret de dissolució no es pot aprovar quan estigui en tràmit una moció de censura ni abans que transcorri un any des de l'anterior dissolució, tret del supòsit que regula l'article 25.4 d'aquest Estatut.
3. En el decret de dissolució s'han de convocar noves eleccions, i s'han d'establir totes les determinacions que exigeixi la legislació electoral aplicable.

Article 28. Qüestió de confiança.

1. El president, amb la deliberació prèvia de la Junta d'Extremadura i sempre que no estigui en tràmit una moció de censura, pot plantejar a l'Assemblea la qüestió de confiança sobre una declaració política general en el marc de les competències de la Comunitat Autònoma.
2. La confiança s'entén atorgada quan hi voti a favor la majoria simple dels membres de l'Assemblea.
3. Si l'Assemblea nega la seva confiança al president, aquest ha de presentar la dimissió davant la Cambra, el president de la qual ha de convocar, en el termini màxim de quinze dies, sessió plenària per a l'elecció d'un nou president, d'acord amb el procediment d'investidura que preveu aquest Estatut.

Article 29. Moció de censura.

1. L'Assemblea d'Extremadura pot exigir la responsabilitat política del president de la Comunitat Autònoma mitjançant l'adopció per majoria absoluta d'una moció de censura

que ha de ser proposada, com a mínim, per un quinze per cent dels membres de la Cambra, i ha d'incloure un candidat a president que ha de presentar el seu programa alternatiu.

2. No pot ser votada una moció de censura fins que transcorrin cinc dies des de la presentació. En els dos primers dies d'aquest termini es poden presentar mocions alternatives.

3. Si l'Assemblea aprova una moció de censura, el president cessa automàticament en les seves funcions i el candidat proposat en l'esmentada moció s'entén investit de la confiança de la Cambra; se n'ha de donar compte al Rei per al nomenament.

4. En una mateixa legislatura, els signataris d'una moció de censura rebutjada no en poden impulsar una altra fins que no hagi transcorregut un any des de la presentació d'aquella.

Article 30. *Altres causes de cessament del president.*

1. El president, a més de cessar per l'aprovació d'una moció de censura, cessa per la celebració de noves eleccions i per dimissió voluntària presentada per escrit al president de l'Assemblea. En aquests dos casos, el president cessant ha de continuar exercint el seu càrrec en funcions fins a l'elecció de qui l'hagi de substituir.

2. Cessa, a més, per mort, per inhabilitació derivada de condemna penal executiva o resolució judicial que limiti els seus drets civils de manera incompatible amb la seva alta funció, per incompatibilitat amb l'exercici d'altres càrrecs públics i per les altres causes que preveu la llei, i és substituït provisionalment pel membre de la Junta d'Extremadura que determini la llei.

3. Per llei s'ha de regular l'estatut dels expresidents.

CAPÍTOL III

De la Junta d'Extremadura i de l'Administració

Secció 1a Del Govern de la Comunitat Autònoma

Article 31. *Caràcter i funció.*

1. La Junta d'Extremadura és l'òrgan col·legiat que exerceix les funcions pròpies del Govern de la Comunitat Autònoma.

2. La Junta d'Extremadura respon políticament davant l'Assemblea de forma solidària, sens perjudici de la responsabilitat directa de cada un dels seus membres per la seva gestió.

Article 32. *Atribucions.*

Correspon a la Junta d'Extremadura:

1. Establir la política general de la Comunitat Autònoma en relació amb les competències assumides, dirigir l'Administració regional i exercir la potestat reglamentària i la funció executiva.

2. Interposar recursos d'inconstitucionalitat i altres procediments de la competència del Tribunal Constitucional per als quals estigui legitimada, o personar-s'hi en defensa dels interessos de la Comunitat Autònoma.

3. Executar les seccions del pressupost de la Comunitat en els termes que estableixi la llei.

4. Resoldre els conflictes de competències entre corporacions locals quan no s'hagi establert reserva a favor de l'Estat.

5. Exercir totes les altres competències o atribucions que li assignin l'Estatut i les lleis.

Article 33. *Legislació d'urgència.*

1. En cas de necessitat extraordinària i urgent, la Junta d'Extremadura pot dictar disposicions legislatives provisionals sota la forma de decret llei.

2. No poden ser objecte de decret llei la reforma de l'Estatut, les lleis de pressupostos o les matèries objecte de lleis per a les quals es requereixi una majoria qualificada.

3. Els decrets llei queden derogats si en el termini improrrogable d'un mes des de la seva publicació oficial no són convalidats per l'Assemblea, després del seu debat i en votació de totalitat.

4. L'Assemblea pot tramitar els decrets llei com a projectes de llei pel procediment d'urgència, dins el termini establert a l'apartat anterior.

Article 34. *Composició.*

1. La Junta d'Extremadura està composta pel president, els vicepresidents, si n'hi ha, i els consellers.

2. El president nomena i separa lliurement els membres de la Junta, i en dóna compte a l'Assemblea d'Extremadura. De la mateixa manera estableix les substitucions que escaiguin entre ells.

3. Els vicepresidents i, si s'escau, els consellers supleixen el president en cas de vacant, absència o malaltia, d'acord amb les precedències que disposi la llei.

Article 35. *Estatut dels membres.*

1. L'estatut dels membres de la Junta d'Extremadura s'ha de regular per llei de l'Assemblea i s'hi han de determinar les causes d'incompatibilitat.

2. En tot cas:

a) Els membres de la Junta han de residir a Extremadura.

b) Els membres de la Junta no poden exercir altres funcions representatives que les pròpies del mandat parlamentari ni qualsevol altra funció pública que no derivi del seu càrrec. Tampoc no poden exercir cap classe d'activitat laboral, professional o empresarial excepte en representació de participacions o interessos públics.

c) La responsabilitat penal del president i dels consellers és exigible davant el Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura pels actes delictius comesos dins del territori de la Comunitat Autònoma. Fora d'aquest, la responsabilitat és exigible davant la sala penal corresponent del Tribunal Suprem. La responsabilitat civil per fets relatius a la seva funció és exigible davant aquell Tribunal Superior.

Article 36. *Cessament.*

La Junta cessa quan ho fa el seu president, i continua en funcions fins a la presa de possessió del nou Govern. La llei ha de regular les altres causes de cessament dels membres del Govern.

Secció 2a De l'Administració de la Comunitat Autònoma

Article 37. *Principis rectors.*

1. L'Administració regional, sota la dependència de la Junta d'Extremadura, serveix amb objectivitat els interessos generals i procura satisfer amb eficàcia i eficiència les necessitats públiques, de conformitat amb els principis constitucionals i estatutaris.

2. En la seva actuació, respecta els principis de bona fe, confiança legítima, transparència, qualitat en el servei als ciutadans, així com els que estableix l'article 15.3 d'aquest Estatut.

Article 38. *Potestats.*

En l'exercici de les seves competències, l'Administració de la Comunitat Autònoma disposa de les mateixes potestats i facultats que la de l'Estat. Entre altres, comprèn:

- a) La presumpció de legitimitat i el caràcter executiu dels seus actes, així com els poders d'execució forçosa.
- b) La potestat expropiatòria, per a l'exercici de la qual la Comunitat Autònoma pot crear un òrgan propi de determinació de preus justos.
- c) La potestat sancionadora, dins dels límits que estableixin la llei i les normes que la despleguin.
- d) Els poders d'investigació, delimitació i recuperació d'ofici en matèria de patrimoni i la inembargabilitat dels seus béns i drets.
- e) La facultat d'utilització del constrenyiment administratiu i els privilegis de prelación, preferència i altres reconeguts a la hisenda pública en matèria de cobrament de crèdits a favor seu.
- f) L'exempció de l'obligació de prestar tota classe de caucions o garanties davant els jutjats i tribunals de qualsevol jurisdicció i davant els organismes públics.
- g) La compareixença en judici en els mateixos termes que l'Administració de l'Estat.
- h) La fe pública dels seus actes, acords i contractes en els termes que determini la llei.
- i) La revisió d'ofici dels seus actes i disposicions en via administrativa.
- j) En general, qualsevol altra facultat d'autotutela que li reconegui l'ordenament jurídic.

Article 39. *Mesures de bona administració.*

1. Per llei de l'Assemblea s'ha de regular la forma de creació i funcionament dels òrgans administratius, sota criteris de qualitat en la prestació dels serveis públics, així com les formes de participació dels ciutadans en els procediments d'elaboració de les disposicions generals que els afectin.
2. La Comunitat Autònoma ha de regular els procediments administratius propis i adaptar els procediments generals per donar celeritat i transparència a la tramitació administrativa, per estendre les relacions interadministratives i amb els ciutadans per mitjans telemàtics i per a la simplificació de tràmits.
3. Els poders públics d'Extremadura han de redactar les seves normes, acords i actes amb senzillesa i claredat. S'ha de procurar la permanent ordenació sistemàtica i la codificació de les normes autonòmiques.

CAPÍTOL IV

De l'exercici i control dels poders de la Comunitat

Article 40. *Publicitat normativa.*

1. Les lleis de l'Assemblea d'Extremadura són promulgades en nom del Rei pel president de la Comunitat Autònoma en el termini de deu dies des de la seva remissió oficial per la Cambra, i en disposa la publicació immediata en el «Diari Oficial d'Extremadura».
2. Les disposicions generals, en tot cas, i els actes emanats d'institucions que requereixin ser publicats, s'han d'inserir en el mateix diari oficial. Aquesta publicació és suficient per determinar l'entrada en vigor de les normes autonòmiques i per a l'eficàcia dels actes esmentats.
3. Les lleis de l'Assemblea i els decrets amb rang legal que dicti la Junta d'Extremadura s'han de publicar, a més, en el «Butlletí Oficial de l'Estat». Els altres actes i disposicions s'han de publicar en el dit butlletí de conformitat amb el que disposin les normes d'Estat.

4. Les lleis de l'Assemblea d'Extremadura i les disposicions normatives del president i la Junta entren en vigor al cap de vint dies de la seva publicació íntegra en el «Diari Oficial d'Extremadura», llevat que elles mateixes disposin una altra cosa.

Article 41. Control jurisdiccional de disposicions i actes.

1. Les lleis de l'Assemblea d'Extremadura i els decrets llei estan exclosos del recurs contenciós administratiu i únicament subjectes al control de constitucionalitat, sens perjudici del sistema de resolució de conflictes de l'article 44 d'aquest Estatut.

2. Els decrets legislatius poden ser fiscalitzats per la jurisdicció constitucional i, si s'escau, per la contenciosa administrativa en els supòsits de desviació o excés en l'exercici de la delegació legislativa. No escau la revisió contenciosa quan el text articulat o refós ha estat debatut i votat per l'Assemblea d'Extremadura.

3. Les normes reglamentàries, així com els actes i acords dels òrgans executius i administratius de la Comunitat Autònoma, són recurribles davant la jurisdicció contenciosa administrativa o, si s'escau, davant la jurisdicció competent.

Article 42. Responsabilitat dels poders públics i de l'Administració.

1. L'aplicació de les lleis i dels actes legislatius no expropiatoris no genera responsabilitat indemnitzable llevat que s'estableixi de manera expressa en aquestes normes.

2. La responsabilitat patrimonial de l'Administració autonòmica i la de les seves autoritats i empleats pel funcionament dels serveis públics es regeix per les lleis generals de l'Estat, sens perjudici dels supòsits addicionals d'indemnització que pugui establir l'Assemblea mitjançant una llei.

Article 43. Conflictes jurisdiccionals.

1. En defensa de la seva pròpia competència, el president, la Junta d'Extremadura i qualsevol dels seus membres, el president de l'Assemblea i els titulars de les altres institucions a què es refereix aquest títol poden plantejar conflicte als òrgans jurisdiccionals en la forma que s'estableixi en la llei estatal corresponent.

2. Suscitat el conflicte, la Comunitat Autònoma ha d'estar representada en els òrgans que l'hagin de resoldre, en els termes que disposi la llei orgànica de conflictes de jurisdicció.

Article 44. Conflictes entre institucions d'autogovern.

1. El president i la Junta d'Extremadura poden deduir conflicte d'atribucions a l'Assemblea i aquesta a aquells en reclamació de les competències que aquest Estatut o la llei els confereixen respectivament.

2. En el termini d'un mes des que es tingui notícia de la suposada extralimitació, la institució que consideri que s'han envaït les seves atribucions ha de requerir d'incompetència l'altra, mitjançant exposició raonada dels títols jurídics que l'assisteixen, i ho ha de traslladar al Consell Consultiu. En un termini idèntic des de la recepció de l'exposició anterior, la institució requerida ha de mantenir o declinar la seva competència, i ho ha de traslladar igualment al Consell Consultiu. Mantinguda la competència, el dit Consell, en el mateix termini, ha d'emetre dictamen no vinculant que assenyali la titularitat de la competència controvertida.

3. S'ha de seguir el mateix procediment en els casos en què el president consideri que les lleis de l'Assemblea no s'ajusten a la Constitució o al present Estatut, llevat que s'hagi iniciat contra elles la tramitació d'un recurs d'inconstitucionalitat o d'un altre tipus davant el Tribunal Constitucional.

CAPÍTOL V

D'altres institucions estatutàries

Article 45. *Consell Consultiu.*

1. El Consell Consultiu, amb seu a la ciutat de Badajoz, és l'òrgan consultiu superior de les institucions i de les administracions de la Comunitat Autònoma. Per llei de l'Assemblea, aprovada per majoria absoluta, se n'ha de regular la composició, el règim jurídic, l'organització i el funcionament, i s'han de determinar els casos en què el seu dictamen ha de ser vinculant.

2. El Consell dictamina sobre l'adequació a la Constitució, al present Estatut i a la resta de l'ordenament jurídic, dels avantprojectes de reforma estatutària, dels projectes de llei, dels avantprojectes d'altres normes amb rang de llei, de la interposició o manteniment de recursos i accions davant el Ple del Tribunal Constitucional i la seva personació en aquests, i dels altres supòsits que preveu aquest Estatut. Igualment dictamina, en els casos que estableixi la seva llei constitutiva, sobre la legalitat de les disposicions generals i actes de les institucions autonòmiques, de l'Administració regional, de les universitats públiques i de les corporacions locals d'Extremadura, i dels organismes i ens de dret públic dependents o vinculats a aquestes.

3. L'Assemblea d'Extremadura, per mitjà del seu president, pot sol·licitar dictamen en els supòsits que determini el Reglament per a les iniciatives legislatives no governamentals.

Article 46. *Consell de Comptes.*

1. El Consell de Comptes, amb seu a la ciutat de Càceres i dependent de l'Assemblea, controla externament l'activitat financera i pressupostària de les institucions, de l'Administració autonòmica, de les entitats locals, del sector públic dependent d'aquella i d'aquestes, així com de les universitats públiques d'Extremadura, fiscalitzant els seus comptes amb criteris de legalitat, economia i eficiència en la despesa, sens perjudici de la jurisdicció i competència del Tribunal de Comptes del Regne, que pot delegar en el Consell les funcions jurisdiccionals que permeti la seva llei constitutiva.

2. Una llei de l'Assemblea d'Extremadura aprovada per majoria absoluta ha de regular la composició, les competències, el règim jurídic, l'organització i el funcionament del Consell.

Article 47. *Consell Econòmic i Social.*

Una llei de l'Assemblea ha de regular la composició, les competències, el règim jurídic, l'organització i el funcionament del Consell Econòmic i Social d'Extremadura, amb seu a la ciutat de Mèrida, com a òrgan col·legiat consultiu de la Junta en matèries socioeconòmiques.

Article 48. *Personer del comú.*

Per llei de l'Assemblea que ha de regular el seu règim jurídic, s'ha de crear amb seu a la ciutat de Plasència el personer del comú com a comissionat d'aquesta i amb funcions, respecte de les institucions autonòmiques i locals, similars a les del defensor del poble que preveu la Constitució. El personer del comú ha de ser elegit per tres cinquenes parts dels membres de l'Assemblea d'Extremadura.

TÍTOL III

Del poder judicial a Extremadura

Article 49. *Competències de la Comunitat Autònoma.*

1. En matèria d'Administració de justícia, la Comunitat Autònoma assumeix les competències que la Llei orgànica del poder judicial atribueixi al Govern de la nació.

2. En particular, en els termes que preveu la Llei orgànica del poder judicial, corresponen als poders públics d'Extremadura les funcions següents:

- a) Delimitar les demarcacions territorials dels seus òrgans jurisdiccionals i establir, mitjançant llei de l'Assemblea, les seves seus.
- b) Sol·licitar, escoltat el Consell de Justícia d'Extremadura, la revisió de la planta dels jutjats i tribunals per adaptar-la a les necessitats de la regió. Si s'escau, per delegació del Govern de la nació, la Junta d'Extremadura pot crear seccions i jutjats.
- c) Exercir les facultats normatives i executives en la creació, el disseny i l'organització de les oficines judicials i les unitats administratives, així com respecte del personal no judicial al servei de l'Administració de justícia.
- d) Exercir aquestes mateixes facultats en relació amb els organismes i institucions col·laboradors de l'Administració de justícia, inclosos els serveis de medicina forense i de toxicologia.
- e) Proveir de mitjans personals, materials i econòmics l'Administració de justícia dins del marc de les seves competències.
- f) Ordenar els serveis de justícia gratuïta i d'orientació jurídica, així com els d'atenció a les víctimes de delictes, en els termes que disposi la llei.
- g) Ordenar la justícia de pau i de proximitat.
- h) Establir els instruments i procediments de mediació i conciliació en la resolució de conflictes en les matèries de competència autonòmica. En particular, s'han de crear serveis de mediació familiar.
- i) Proposar a les autoritats competents la convocatòria d'oposicions i concursos per cobrir les places vacants de magistrats, jutges, secretaris i fiscals a la Comunitat Autònoma. En la seva resolució és mèrit preferent l'especialització i el coneixement del dret propi d'Extremadura, especialment en les places del Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura.
- j) Promoure la participació dels extremerys en l'Administració de justícia en les formes que prevegi la legislació.
- k) Les derivades d'altres competències que li atribueixi la legislació de l'Estat.

Article 50. *Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura.*

1. El Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura, amb seu a la ciutat de Càceres, és l'òrgan en què culmina l'organització judicial d'Extremadura i constitueix l'última instància jurisdiccionals dels processos i recursos tramitats en el seu àmbit territorial, sens perjudici de les competències del Tribunal Suprem.

2. El Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura coneix dels assumptes i exerceix les funcions que en matèria de dret estatal estableixen les lleis de l'Estat i, en els termes que preveu la Llei orgànica del poder judicial, de les qüestions següents:

- a) Dels recursos de cassació fundats en la infracció del dret propi d'Extremadura, així com dels recursos extraordinaris de revisió que prevegi la llei contra les resolucions fermes dels òrgans jurisdiccionals radicats a Extremadura.
- b) Dels recursos de cassació i revisió relacionats amb el Fur del Baylío.
- c) De les causes penals en què estiguin incursos els diputats de l'Assemblea i els membres de la Junta d'Extremadura, de les demandes de responsabilitat civil contra aquests per fets derivats de l'exercici dels seus càrrecs i dels processos civils sobre la capacitat d'obrar del president. Fora del territori d'Extremadura, la responsabilitat penal és exigible, en els mateixos termes, davant la Sala Penal del Tribunal Suprem.
- d) De les reclamacions de responsabilitat de la Comunitat Autònoma per l'aplicació de disposicions i d'actes legislatius de caràcter no expropiatori, conforme al que estableix l'article 42.1.

Article 51. *Dels alts càrrecs judicials i del Ministeri Fiscal a Extremadura.*

1. El president del Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura representa ordinàriament el poder judicial a la Comunitat Autònoma. És nomenat pel Rei a proposta

del Consell General del Poder Judicial, escoltat el Consell de Justícia d'Extremadura, i el seu nomenament és publicat en el «Diari Oficial d'Extremadura».

2. Amb la mateixa audiència són nomenats els presidents de sala del Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura en els termes que determini la Llei orgànica del poder judicial.

3. En la forma determinada per la Llei orgànica del poder judicial, en cada una de les sales del Tribunal Superior de Justícia hi ha d'haver magistrats nomenats pel Consell General del Poder Judicial, escoltat el Consell de Justícia d'Extremadura, i elegits d'una terna proposada per l'Assemblea per tres cinquens dels diputats entre juristes de reconegut prestigi amb més de quinze anys d'activitat professional.

4. De conformitat amb les seves normes orgàniques i com a màxim representant del Ministeri Fiscal a la regió, hi ha d'haver un fiscal superior a la Comunitat Autònoma el nomenament del qual s'ha de publicar en el «Diari Oficial d'Extremadura».

Article 52. *Consell de Justícia d'Extremadura.*

El Consell de Justícia d'Extremadura és l'òrgan de participació institucional de la Comunitat Autònoma en el govern i l'administració de la justícia a la Comunitat Autònoma, d'acord amb el que disposi la Llei orgànica del poder judicial.

TÍTOL IV

De l'organització territorial

Article 53. *Entitats locals i règim jurídic.*

1. Extremadura s'estructura territorialment en municipis, províncies i, si s'escau, en les altres formes que preveu aquest Estatut.

2. En el marc de la legislació bàsica de l'Estat, la Comunitat Autònoma ha de regular el règim jurídic de les entitats locals d'Extremadura, tenint en consideració les diferents característiques d'aquestes i la seva diversa capacitat de gestió competencial.

3. Les entitats locals extremenyas disposen de potestat reglamentària, de prerrogatives de dret públic i d'autonomia per establir la seva pròpia estructura organitzativa, en els termes que estableixi la legislació.

Article 54. *Municipis.*

1. El municipi és l'entitat territorial bàsica d'Extremadura i instrument essencial de participació dels ciutadans en els afers públics. Els municipis tenen autonomia política i personalitat jurídica pròpia.

2. La Comunitat Autònoma d'Extremadura ha de regular, mitjançant una llei aprovada per majoria absoluta, els procediments de creació, fusió, segregació i supressió de municipis, així com l'alteració de termes municipals.

3. Corresponen la representació, el govern i l'administració municipals al seu ajuntament, que exerceix les seves competències amb plena autonomia en la gestió i defensa dels interessos locals. Per llei de l'Assemblea s'han d'establir els requisits de funcionament en règim de consell obert.

4. Els municipis es poden associar voluntàriament amb altres i cooperar entre ells i amb altres ens públics per exercir les seves competències i emprendre objectius d'interès comú.

Article 55. *Autonomia local.*

Sens perjudici de la seva plena autonomia política i la suficiència financera per a la gestió dels assumptes d'interès i àmbit local dins del marc normatiu general, una llei de l'Assemblea aprovada per majoria absoluta ha d'establir les matèries i funcions de competència autonòmica susceptibles de ser gestionades pels municipis i, si s'escau,

l'elenc mínim de facultats o atribucions que sobre aquestes han de tenir els ajuntaments i que les lleis i normes sectorials de la Comunitat Autònoma han de preveure i respectar.

Article 56. *Províncies.*

1. La província té personalitat jurídica pròpia, autonomia i capacitat plena per a la gestió dels seus interessos. El seu govern i administració estan encomanats a la diputació respectiva.

2. Les competències de les diputacions es fixen per la legislació bàsica de l'Estat i la de la Comunitat Autònoma. En tot cas, les diputacions exerceixen competències en l'àmbit de la cooperació, assessorament i assistència a municipis i entitats locals. També presten serveis supramunicipals de caràcter provincial, sens perjudici dels que els puguin delegar o encomanar les entitats locals del seu àmbit territorial o les institucions autonòmiques.

Article 57. *Comarques.*

Mitjançant una llei aprovada per majoria absoluta, la Comunitat Autònoma pot estructurar la seva organització territorial, a més, en comarques. La mateixa llei ha de regular les competències, l'organització i el règim jurídic d'aquestes entitats.

Article 58. *Altres entitats locals.*

Per llei s'han de regular les formes de constitució, organització, competències i règim jurídic i financer de les entitats locals menors, àrees metropolitanes, mancomunitats, consorcis i aquelles altres agrupacions voluntàries o necessàries de municipis que es puguin establir, reconeixent, en tot cas, la seva autonomia administrativa i la seva personalitat jurídica.

Article 59. *Relacions amb les entitats locals.*

1. La Comunitat Autònoma i les entitats locals han d'ajustar les seves relacions recíproques als principis de lleialtat institucional i financera, respecte als seus àmbits competencials respectius, coordinació, cooperació, informació mútua, subsidiarietat i solidaritat interterritorial.

2. La Comunitat Autònoma pot articular la gestió ordinària dels serveis de la seva competència a través de les entitats locals d'Extremadura, en els termes que disposi una llei de l'Assemblea que ha d'establir els mecanismes de direcció i control per part d'aquella, així com els mitjans financers, materials i personals que siguin necessaris.

3. Igualment mitjançant llei de l'Assemblea, es poden transferir o delegar a les entitats locals d'Extremadura facultats sobre matèries de competència de la Comunitat Autònoma. Aquestes lleis han de preveure, en cada cas, la corresponent transferència de mitjans financers, materials i personals que siguin necessaris per garantir la suficiència en la prestació dels serveis públics descentralitzats, així com les formes de direcció i control que es reservin els poders de la Comunitat.

4. La Comunitat Autònoma ha de coordinar les funcions pròpies de les diputacions provincials que siguin d'interès general d'Extremadura. A aquests efectes, i en el marc de la legislació de l'Estat, per una llei de l'Assemblea aprovada per majoria absoluta s'han d'establir les fórmules generals de coordinació i la relació de funcions que han de ser coordinades.

5. La Junta d'Extremadura reconeix la interlocució de la Federació Extremenya de Municipis i Províncies en la discussió d'afers d'interès local, sens perjudici de la constitució d'altres fòrums generals o específics amb la mateixa finalitat.

Article 60. *Hisenda local.*

1. La hisenda de les entitats locals d'Extremadura es regeix pels principis de suficiència de recursos, solidaritat, autonomia i responsabilitat fiscal.

2. La Comunitat Autònoma d'Extremadura ha de vetllar per l'equilibri territorial i la realització efectiva del principi de solidaritat. Amb aquesta finalitat i mitjançant una llei de l'Assemblea, s'ha d'establir un fons de finalitat incondicionada, dotat a partir dels ingressos tributaris de la Comunitat i que s'ha de distribuir entre els municipis tenint en compte, entre altres factors, la seva població, les seves necessitats de despesa i la seva capacitat fiscal.

3. La Comunitat Autònoma ha de compensar necessàriament les entitats locals d'Extremadura quan estableixi mesures tributàries que suposin una minoració real dels seus ingressos.

4. Sens perjudici d'acords amb altres administracions, les corporacions locals poden delegar en la Junta d'Extremadura l'aplicació dels seus tributs i establir amb ella altres formes de col·laboració en la matèria.

TÍTOL V

De les relacions institucionals de la Comunitat Autònoma

Article 61. *Principis generals.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura pot establir relacions amb l'Estat, amb la resta de comunitats autònomes i amb entitats estrangeres o supranacionals en l'exercici de les seves competències i la defensa dels seus interessos sota els principis de lleialtat institucional, solidaritat, col·laboració, cooperació i ajuda mútua.

2. La participació de la Comunitat Autònoma en els òrgans i els mecanismes bilaterals i multilaterals de col·laboració amb l'Estat i amb altres comunitats autònomes no altera la titularitat de les respectives competències.

CAPÍTOL I

De les relacions amb les institucions de l'Estat

Article 62. *Instruments de relació amb l'Estat.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura i l'Estat, en l'àmbit de les seves respectives competències, poden subscriure convenis de col·laboració i utilitzar altres mitjans per complir objectius d'interès comú.

2. La Comunitat Autònoma d'Extremadura participa en els assumptes d'interès general de l'Estat a través dels procediments o en els òrgans multilaterals que es constitueixin.

3. En els assumptes d'interès específic de la Comunitat Autònoma d'Extremadura, es poden crear òrgans de col·laboració i de relació específics amb l'Estat, sens perjudici de les funcions atribuïdes a altres òrgans ja existents.

Article 63. *Participació en institucions i en procediments estatals.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura participa en les institucions, organismes i procediments de presa de decisió de l'Estat que afecten les seves competències i interessos d'acord amb el que estableixin la corresponent legislació estatal i el present Estatut.

2. La Comunitat Autònoma d'Extremadura participa en els processos de designació de membres dels òrgans constitucionals i institucions de l'Estat en els termes que disposin les lleis.

3. La Comunitat Autònoma d'Extremadura designa representants en els òrgans de gestió, control i administració de les empreses públiques, institucions i entitats de l'Estat que tinguin la seva seu o que exerceixin la seva activitat a Extremadura en els termes que s'estableixin a la legislació estatal i el present Estatut.

Article 64. *Comissió de Cooperació Bilateral.*

1. Als efectes que preveu aquest capítol, es crea la Comissió de Cooperació entre l'Estat i la Comunitat Autònoma d'Extremadura, que constitueix el marc general i permanent de relació entre els governs d'Extremadura i de l'Estat.
2. Correspon a la Comissió de Cooperació:
  - a) Establir els mecanismes d'informació i col·laboració per a l'exercici de les respectives competències pròpies.
  - b) Col·laborar en l'elaboració de projectes legislatius de l'Estat que afectin de manera singular les competències i interessos d'Extremadura.
  - c) Ser via i àmbit de resolució de conflictes entre les dues administracions.
  - d) Qualsevol altres funcions de naturalesa semblant, a iniciativa de qualsevol de les parts.
3. Les normes d'organització i funcionament de la Comissió de Cooperació s'estableixen per acord de les dues parts.

CAPÍTOL II

De les relacions amb altres comunitats autònomes

Article 65. *Convenis amb altres comunitats autònomes.*

1. La Junta d'Extremadura pot proposar, negociar i formalitzar amb altres governs autonòmics convenis per a la planificació, gestió i prestació de serveis de caràcter administratiu o executiu en totes les matèries de la seva competència. A aquests efectes, s'entén, així mateix, autoritzada la potestat reglamentària connexa i especialment la d'autoorganització per a la creació o modificació d'òrgans administratius propis o mixtos vinculats al contingut del conveni.
2. Aquests convenis s'han de comunicar simultàniament al Congrés dels Diputats i al Senat, per a l'emissió eventual de recomanacions no vinculants. Transcorregut el termini d'un mes des de la recepció sense constància de recomanacions, el conveni entra en vigor, sens perjudici del que disposa l'apartat següent.
3. Al mateix temps, s'han de comunicar a l'Assemblea d'Extremadura per al mer examen d'una possible col·lisió amb les seves competències estatutàries. Si en el termini d'un mes l'Assemblea reclama la necessitat de la seva autorització mitjançant votació plenària per majoria absoluta, s'aplica el procediment de resolució de conflictes entre les institucions per part del Consell Consultiu que conté l'article 44 d'aquest Estatut.

Article 66. *Acords de cooperació amb altres comunitats autònomes.*

1. A proposta de la Junta, la Comunitat Autònoma pot formalitzar acords de cooperació amb altres comunitats autònomes en l'àmbit de les seves respectives competències i per a l'exercici conjunt de funcions normatives, institucionals i polítiques diferents de les purament reglamentàries, executives o administratives regulades a l'article anterior.
2. Abans de la formalització definitiva mitjançant signatura del president de la Comunitat, aquests acords s'han de comunicar a l'Assemblea d'Extremadura per a l'autorització sense esmena en el termini d'un mes i, posteriorment i simultàniament, al Congrés dels Diputats i al Senat per a l'autorització definitiva en el mateix termini.

Article 67. *Fòrums multilaterals de cooperació horitzontal.*

Les institucions de la Comunitat Autònoma han de promoure tots els fòrums de cooperació horitzontal, i participar-hi, que resultin convenients per a un millor exercici de les seves respectives competències o un millor funcionament general del sistema autonòmic. Sens perjudici dels compromisos purament programàtics o polítics, els acords

de cooperació i convenis de gestió que siguin negociats en aquests àmbits per part de la Junta s'han de tramitar d'acord amb els procediments previstos en els articles anteriors.

CAPÍTOL III

De l'acció exterior d'Extremadura

Article 68. *Principis i objectius.*

L'acció exterior de les institucions de la Comunitat Autònoma ha d'atendre els interessos regionals d'Extremadura i dels extremenys a l'exterior, en el marc de les competències regionals i amb respecte a la unitat d'acció exterior de l'Estat. Així mateix, ha de contribuir a la promoció de la democràcia, el respecte als drets humans, el foment de la pau i la concòrdia internacionals, així com el desenvolupament integral, harmònic, equilibrat i sostenible de tots els pobles i nacions del món.

Article 69. *Instruments i procediments.*

1. Per al desenvolupament de l'acció exterior d'Extremadura s'han d'utilitzar els instruments següents, entre altres:

- a) Participació en els fòrums multilaterals estatals i conferències sectorials competents en la matèria.
- b) Establiment de delegacions o oficines de representació i de defensa d'interessos.
- c) Participació en organismes internacionals, o bé mitjançant una delegació o representació pròpia, o bé en el si de l'espanyola.
- d) Subscripció d'acords de col·laboració amb regions i entitats territorials d'altres estats.
- e) Impuls a la signatura de tractats internacionals per l'Estat en matèries d'interès de la Comunitat Autònoma.
- f) Participació en associacions de regions per a la defensa d'interessos comuns.
- g) Finançament d'actuacions de cooperació al desenvolupament, directament o bé a través d'organitzacions no governamentals especialitzades.
- h) Contribució al manteniment de l'activitat de les comunitats d'extremenys a l'exterior i de les relacions de tot tipus amb Extremadura.

2. En tot cas, la Comunitat Autònoma ha de ser prèviament informada per l'Estat dels actes preparatoris de la signatura d'acords internacionals que afectin els seus interessos específics i pot sol·licitar a l'Estat que inclogui representants seus en les delegacions negociadores.

Article 70. *Representació i participació a la Unió Europea.*

En el marc de la regulació estatal i europea, la Comunitat Autònoma d'Extremadura està representada i participa en les decisions i polítiques de la Unió Europea d'acord amb els procediments següents, entre altres:

- a) L'Estat ha d'informar la Comunitat Autònoma de les iniciatives, propostes, projectes normatius i altres decisions en tramitació a la Unió Europea quan afectin interessos o competències de la Comunitat Autònoma.
- b) La Comunitat Autònoma d'Extremadura ha de participar en la formació de les decisions de l'Estat relatives a la Unió Europea, en el marc dels procediments multilaterals interns existents.
- c) D'acord amb les normes de l'Estat, la Comunitat Autònoma d'Extremadura pot formar part de les delegacions espanyoles en les institucions de la Unió Europea que negocïïn assumptes d'interès regional.
- d) La Junta d'Extremadura, en defensa de l'interès regional, ha d'instar els òrgans legítims per a això perquè exerceixin les accions pertinents davant el Tribunal de Justícia

de la Unió Europea, i pot intervenir en els procediments que se substanciïn davant d'aquest, de conformitat amb els ordenaments comunitari i espanyol.

e) La Comunitat Autònoma ha de mantenir vies de relació directa amb les institucions de la Unió Europea i ha de tenir una oficina permanent encarregada de les relacions amb les institucions i òrgans comunitaris en les matèries que afectin els interessos d'Extremadura.

Article 71. *Cooperació amb Portugal.*

En el marc de les seves competències i amb respecte de les que corresponen a l'Estat, la Comunitat Autònoma ha de desenvolupar i fomentar la cooperació amb les institucions i la societat portugueses en tots els àmbits d'interès comú d'acord amb els procediments següents, entre altres:

- a) La creació d'un òrgan específic de la Comunitat Autònoma encarregat de les relacions amb Portugal i les seves entitats territorials.
- b) La participació en les entitats, fòrums o institucions espanyoles o mixtes en què es formulin o es desenvolupin polítiques relatives a les competències regionals.
- c) La planificació, negociació i execució d'accions i programes compartits amb entitats portugueses, sigui quin sigui l'origen del finançament.
- d) La planificació, negociació i execució de la seva pròpia política de cooperació transfronterera.
- e) La creació d'organismes i serveis mixtos d'interès comú de qualsevol naturalesa.
- f) La difusió i promoció del portuguès i de la cultura portuguesa a Extremadura, sota el principi de reciprocitat.
- g) La signatura d'acords amb institucions i entitats territorials portugueses, en el marc de les lleis i tractats aplicables.
- h) La participació en les reunions governamentals hispanoportugueses de caràcter periòdic que puguin afectar la regió, en el marc dels acords bilaterals corresponents.
- i) El foment d'unes relacions econòmiques, comercials i empresarials equilibrades i mútuament beneficioses.

Article 72. *Cooperació al desenvolupament.*

La Comunitat Autònoma concep i executa la seva política de cooperació al desenvolupament d'acord amb els procediments següents, entre altres:

- a) La planificació, coordinació i control de les actuacions de l'Administració autonòmica i els seus ens instrumentals en la matèria.
- b) La coordinació de la política extremenya de cooperació al desenvolupament amb l'estatal i, si s'escau, amb la de les altres comunitats en el marc de procediments multilaterals.
- c) L'execució directa d'actuacions de cooperació al desenvolupament mitjançant la transferència de tecnologia, l'assignació de recursos materials o humans o l'assessorament especialitzat.
- d) La transferència directa de recursos financers propis o transferits per altres entitats o administracions.
- e) El finançament, avaluació i control d'actuacions de desenvolupament proposats executats per empreses, organitzacions o entitats.
- f) La promoció i sensibilització dels ciutadans en la matèria mitjançant campanyes, programes de difusió, activitats formatives i el foment del voluntariat.

TÍTOL VI

De l'economia i de la hisenda

CAPÍTOL I

De l'economia d'Extremadura

Article 73. *Principis generals.*

1. Tota la riquesa de la regió, en les seves diferents formes i sigui quina sigui la seva titularitat, està subordinada a l'interès general. Es protegeix la llibertat d'empresa i es reconeix la iniciativa pública en l'activitat econòmica.

2. Els poders públics de la Comunitat Autònoma han de fomentar i, si s'escau, regular la participació dels agents socials i econòmics en organismes i institucions amb funcions de desenvolupament d'Extremadura. Igualment, han de propiciar la constitució i el desenvolupament de societats d'economia social i promoure i protegir el treball autònom.

Article 74. *Planificació econòmica.*

1. La Comunitat Autònoma, mitjançant una llei, pot planificar l'activitat econòmica regional, en el marc de la planificació general de l'Estat i amb una atenció especial a les necessitats de desenvolupament sostenible i del medi rural.

2. La Comunitat Autònoma ha d'intervenir en l'elaboració dels plans i programes econòmics de l'Estat que afectin Extremadura. Així mateix, pot elaborar i remetre al Govern de la nació propostes relatives a competències, empreses o serveis públics estatals. Els informes, estudis o propostes s'han de comunicar a l'Assemblea d'Extremadura, i l'acord que aquesta adopti, degudament notificat, dóna lloc a resolució motivada del Govern de la nació o dels organismes o entitats competents.

Article 75. *Sector públic.*

Per al desenvolupament regional i el millor exercici de les seves competències, la Comunitat Autònoma d'Extremadura pot constituir empreses públiques, organismes autònoms i altres ens públics de dret públic o privat, en les formes i amb els controls previstos per una llei de l'Assemblea que garanteixi en tot cas la transparència i la fiscalització adequada d'aquestes entitats.

Article 76. *Entitats financeres.*

La Comunitat Autònoma exerceix les seves competències sobre caixes d'estalvis i cooperatives de crèdit amb seu a Extremadura i, si s'escau, sobre l'activitat d'aquestes i de les altres institucions financeres a la regió, amb la finalitat d'enfortir el sistema financer regional, vetllar pel compliment de la seva funció econòmica i social, estimular la seva participació en els objectius econòmics estratègics de la regió i assegurar la repercussió de l'estalvi dels extremanys en el desenvolupament d'Extremadura.

CAPÍTOL II

De la hisenda pública d'Extremadura

Article 77. *Principis generals i règim jurídic.*

1. La hisenda pública de la Comunitat Autònoma està constituïda pel conjunt de drets i obligacions de contingut econòmic la titularitat dels quals correspon a les administracions, organismes, entitats i institucions autonòmiques extremanyes.

2. Són principis de la hisenda regional els de suficiència, autonomia financera, solidaritat, coordinació, eficiència i previsió pressupostària. En l'aplicació dels drets i en el

compliment de les obligacions s'han d'atendre els principis de legalitat, austeritat, eficàcia, coordinació i economia de tràmits.

3. La hisenda pública autonòmica té les mateixes garanties i potestats que la hisenda de l'Estat, inclòs el règim tributari aplicable als recursos estatals.

4. Les disposicions que conté aquest capítol s'han d'interpretar i integrar d'acord amb el que disposi la llei orgànica que preveu l'apartat 3 de l'article 157 de la Constitució.

Secció 1a Del pressupost i de la despesa pública

Article 78. Pressupost.

1. Tots els ingressos i despeses de la Comunitat Autònoma d'Extremadura han d'estar previstos en un pressupost anual i únic, en el qual s'ha de consignar l'import dels beneficis fiscals establerts per les lleis autonòmiques.

2. El pressupost ha d'incloure, com a seccions independents, el pressupost de l'Assemblea i els de les altres institucions estatutàries, que han de ser elaborats pels seus òrgans corresponents d'acord amb les directrius generals de la despesa pública que fixi la Junta d'Extremadura per a l'exercici corresponent.

3. El pressupost s'ha de presentar equilibrat, orientat al compliment dels objectius de política econòmica, sotmès al principi d'estabilitat pressupostària, i la seva elaboració i gestió s'han d'efectuar amb criteris que permetin la consolidació amb els estatals.

4. Correspon a la Junta d'Extremadura l'elaboració final i la presentació del projecte de pressupost per a la seva tramitació, i a l'Assemblea el seu debat, esmena, aprovació i control.

5. El projecte de pressupost s'ha de presentar a l'Assemblea d'Extremadura abans del dia 15 d'octubre de l'any anterior al de la seva vigència. Si la Llei de pressupostos no està publicada abans del primer dia de l'exercici econòmic corresponent, es considera automàticament prorrogat el pressupost de l'exercici anterior fins que no s'aprovi el nou.

6. Les lleis de pressupostos en cap cas poden establir nous tributs ni modificar els elements essencials dels ja establerts, llevat que ho autoritzi així la llei que els regula.

7. L'Assemblea d'Extremadura no tramita iniciatives legislatives ni esmenes que suposin per a l'exercici corrent augment de despeses o disminució d'ingressos sense comptar prèviament amb la conformitat de la Junta d'Extremadura.

8. Sens perjudici del caràcter anual del pressupost, es poden aprovar plans economicofinancers de caràcter plurianual orientadors de l'assignació de recursos.

Article 79. Despesa pública.

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura gaudeix de plena autonomia de despesa i, en el marc de les seves competències, determina lliurement el destí dels seus recursos econòmics i financers.

2. La despesa pública de la Comunitat Autònoma d'Extremadura ha de fer una assignació equitativa dels recursos públics i la seva programació i execució han de respondre als criteris de transparència, eficiència i economia. S'han d'adoptar mesures per a un control economicofinancer adequat.

3. La despesa pública territorialitzada ha de contribuir a la cohesió socioeconòmica de la regió mitjançant la substancial equiparació dels serveis públics i de les inversions regionals en les seves diferents zones, procurant l'homogeneïtat en els municipis de població similar i necessitats equivalents.

Secció 2a Dels recursos financers

Article 80. Ingressos.

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura ha de disposar de recursos suficients per atendre les necessitats de despesa derivades de l'execució de les seves competències.

2. Els ingressos de la Comunitat Autònoma d'Extremadura estan constituïts per:
- a) Els seus propis impostos, contribucions especials, taxes i preus públics.
  - b) Impostos cedits, totalment o parcialment, per l'Estat.
  - c) Recàrrecs sobre els tributs de l'Estat.
  - d) Participacions en els ingressos de l'Estat.
  - e) Assignacions amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat.
  - f) Transferències del Fons de compensació interterritorial, d'acord amb la seva pròpia normativa, o d'altres fons.
  - g) Assignacions i transferències procedents de la Unió Europea, de programes comunitaris i d'organismes o entitats de dret internacional.
  - h) Ingressos procedents del seu patrimoni i altres de dret privat.
  - i) El producte de l'emissió de deute i d'operacions de crèdit.
  - j) El producte de les multes i sancions en l'àmbit de les seves competències.
  - k) Qualsevol altres que es puguin establir de conformitat amb la Constitució i el present Estatut.

Article 81. *Tributs propis.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura té competència per establir, regular i aplicar els seus propis tributs, en el marc de la Constitució i del present Estatut.

2. Es poden establir impostos propis per la realització d'actes, fets o negocis que posin de manifest la capacitat econòmica dels contribuents o provoquin despeses, costos socials o mediambientals que hagin de ser suportats per la Comunitat Autònoma d'Extremadura o pels seus habitants i qualsevol altres que no recaiguin sobre fets imposables efectivament gravats per l'Estat, tinguin o no finalitats extrafiscales.

Article 82. *Impostos cedits i recàrrecs.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura té competència per regular i aplicar els tributs de l'Estat que li siguin cedits, dins els límits i les condicions de la Constitució.

2. La Comunitat Autònoma regula i aplica els impostos cedits íntegrament, sens perjudici de les facultats de l'Estat per a l'harmonització tributària general i per a l'establiment de criteris d'imputació territorial.

3. Igualment, la Comunitat Autònoma pot establir i aplicar recàrrecs sobre tributs estatals amb les limitacions que estableixi la llei orgànica corresponent.

Article 83. *Revisió economicoadministrativa.*

A la Junta d'Extremadura s'ha de constituir un òrgan per conèixer de les reclamacions economicoadministratives que es dedueixin enfront de qualsevol actes de l'Administració regional dictats en aplicació dels tributs que gestioni i enfront d'altres actes de contingut econòmic que determini la llei.

Secció 3a Del patrimoni i del crèdit públic

Article 84. *Patrimoni.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura té el seu propi patrimoni i disposa de béns de domini públic, patrimonials i altres d'especials, amb el règim jurídic que disposi una llei de l'Assemblea.

2. Formen part del patrimoni de la Comunitat els béns i drets rebuts des de les administracions públiques en ocasió dels traspassos de funcions i serveis i els adquirits per qualsevol altre títol jurídic vàlid.

Article 85. *Crèdit públic.*

1. Per contraure crèdit i emetre deute, la Junta d'Extremadura ha d'estar autoritzada per una llei de l'Assemblea que n'ha de preveure el volum i les característiques, dins de

l'ordenament general de la política creditícia. No és necessària aquesta autorització per realitzar operacions de tresoreria o altres modalitats d'endeutament a curt termini, que han de quedar amortitzades, en tot cas, dins de l'exercici pressupostari en què es concertin o en el següent. De tot això, se n'ha de donar compte a l'Assemblea d'Extremadura.

2. El deute públic de la Comunitat Autònoma d'Extremadura es destina exclusivament a despeses d'inversió i els seus títols tenen els mateixos beneficis i condicions que el deute públic de l'Estat.

3. El pressupost de la Comunitat Autònoma ha de consignar els crèdits necessaris per satisfer el pagament d'interessos i capital del deute públic, quantitats que no poden ser minorades mentre s'ajustin a les condicions d'emissió.

CAPÍTOL III

De les relacions amb la hisenda de l'Estat

Article 86. *Principis generals del finançament autonòmic.*

1. Les relacions entre la hisenda pública de la Comunitat Autònoma d'Extremadura i la de l'Estat estan informades pels principis de solidaritat, coordinació, col·laboració, transparència i lleialtat institucional, i es regeixen per la Constitució, el present Estatut i, si s'escau, la Llei orgànica que preveu l'apartat tercer de l'article 157 de la Constitució.

2. L'Estat garanteix els recursos necessaris perquè la Comunitat Autònoma d'Extremadura pugui prestar els serveis i exercir les seves competències en condicions d'igualtat substancial amb la resta de les comunitats autònomes, sense que les diferents formulacions estatutàries puguin significar perjudicis per a la regió.

3. Així mateix, garanteix l'actualització de les variables bàsiques aplicables i la revisió quinquennal del sistema, en la qual s'ha de tenir en compte l'evolució de les necessitats de despesa i dels recursos disponibles.

4. La Comunitat Autònoma d'Extremadura participa en els ingressos de l'Estat no cedits a través del Fons de suficiència o d'altres instruments financers que es puguin establir.

5. Per determinar les necessitats de despesa i el finançament de la Comunitat Autònoma s'han de considerar les variables més rellevants, com la superfície regional en relació amb la nacional, la baixa densitat de la població, l'envelliment, el menor nivell de renda, la població en situació d'exclusió o pobresa, el pes del món rural i la distància i temps d'accés dels ciutadans als serveis públics.

Article 87. *Finançament d'anivellament.*

Sens perjudici del finançament bàsic esmentat i amb la finalitat de corregir els desequilibris territorials, es transfereixen a la Comunitat Autònoma els recursos financers següents:

a) Els afectes a les assignacions d'anivellament i els derivats del fons, tots dos regulats a l'article 158 de la Constitució.

b) Els resultants dels programes, fons, iniciatives i qualssevol altres instruments de finançament establerts per la Unió Europea o amb la seva aportació total o parcial, amb respecte del principi d'addicionalitat.

c) Els provinents de la participació territorialitzada en fons estatals establerts per les Corts Generals i relacionats amb les competències de la Comunitat Autònoma. La gestió d'aquests fons correspon, en tot cas, a la Junta d'Extremadura.

Article 88. *Participació i lleialtat institucional.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura participa amb veu i vot en tots els òrgans de relació amb l'Estat que tinguin atribuïdes facultats de proposta o decisió sobre el sistema de finançament autonòmic o sobre la distribució de fons de qualsevol origen entre comunitats autònomes, especialment en el Consell de Política Fiscal i Financera, sens

perjudici de la Comissió Mixta de l'article 90 d'aquest Estatut. Quan la decisió de distribució correspongui en exclusiva a l'Estat, s'ha d'escoltar prèviament la Comunitat Autònoma d'Extremadura.

2. Periòdicament s'ha de valorar l'impacte financer que les normes i mesures adoptades per l'Estat tinguin sobre la hisenda d'Extremadura i, recíprocament, el que tinguin les aprovades per la Comunitat Autònoma d'Extremadura sobre la hisenda estatal, amb l'adopció de les mesures compensatòries corresponents.

3. La Comunitat Autònoma participa en els ingressos corresponents als tributs que l'Estat estableixi sobre activitats contaminants o generadores de riscos potencials per al medi natural o l'entorn social d'Extremadura.

Article 89. *Col·laboració en matèria fiscal.*

1. La Comunitat Autònoma, l'Estat i les entitats locals d'Extremadura han de col·laborar en les actuacions fiscals respectives i facilitar l'intercanvi de la informació necessària per a l'exercici de les seves corresponents competències en la matèria i, especialment, la gestió consorciada del cadastre que inclogui la utilització conjunta d'informació i de bases de dades.

2. La Comunitat Autònoma s'integra, en la forma que es determini legalment, en els òrgans estatals de coordinació de la gestió tributària dels impostos cedits.

Article 90. *Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals.*

1. La Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals Estat-Comunitat Autònoma d'Extremadura és l'òrgan bilateral de relació entre les dues administracions en l'àmbit financer.

2. Correspon a la Comissió la concreció, aprovació, desenvolupament, actualització i seguiment del sistema de finançament autòmic, així com la canalització de les relacions fiscals i financeres entre les dues administracions, i, en particular:

a) Acordar l'abast i les condicions de la cessió de tributs de titularitat estatal i, especialment, els percentatges de participació en el rendiment dels tributs estatals cedits parcialment.

b) Establir els mecanismes de col·laboració entre les administracions tributàries d'Extremadura i de l'Estat, així com els criteris de coordinació i d'harmonització fiscal adequats a la naturalesa dels tributs cedits.

c) Negociar el percentatge de participació d'Extremadura en la distribució territorial dels fons estructurals europeus.

d) Estudiar les inversions que l'Estat ha de dur a terme a la Comunitat Autònoma d'Extremadura.

e) Acordar la valoració dels traspessos de serveis de l'Estat a la Comunitat Autònoma.

f) Establir els mecanismes de col·laboració entre la Comunitat Autònoma i l'Administració General de l'Estat per a l'exercici adequat de les funcions en matèria cadastral i de revisió en via economicoadministrativa.

g) Proposar les mesures necessàries per garantir l'equilibri del sistema de finançament quan es pugui veure alterat per decisions legislatives estatals o de la Unió Europea.

h) Qualsevol altra funció adequada a la naturalesa de l'òrgan i acordada per les dues parts.

3. La Comissió Mixta està integrada per un nombre igual de representants de l'Estat i de la Comunitat Autònoma. La presidència l'exerceixen de forma rotatòria les dues parts en torns anuals. El seu reglament intern i de funcionament s'adopta per acord entre les dues administracions.

TÍTOL VII

De la reforma de l'Estatut

Article 91. *Procediment de reforma estatutària.*

1. La iniciativa de reforma del present Estatut correspon a la Junta d'Extremadura, a l'Assemblea, a iniciativa d'almenys un terç dels seus diputats, i al Congrés dels Diputats o al Senat.

2. Si la reforma la proposen institucions de la Comunitat Autònoma, es tramita de conformitat amb les regles següents:

a) S'ha de seguir el procediment legislatiu especial que assenyali el Reglament de l'Assemblea, en què es requereix una aprovació de la proposta de reforma per majoria de dos terços dels diputats de la Cambra en una votació final de conjunt.

b) En la mateixa sessió en què s'aprovi la proposta de reforma s'ha d'elegir una delegació de diputats que representin l'Assemblea al Congrés dels Diputats i al Senat.

c) En aquestes cambres el text de reforma ha de seguir el procediment legislatiu especial que estableixin els seus reglaments, i ha d'obtenir al Congrés dels Diputats majoria absoluta perquè sigui aprovat.

d) L'Assemblea d'Extremadura, mitjançant vot de la majoria absoluta del Ple, pot retirar de les Corts Generals la proposta de reforma en qualsevol moment de la seva tramitació previ a la votació final de totalitat.

e) L'aprovació de la reforma per les Corts Generals, mitjançant una llei orgànica, ha d'incloure l'autorització de l'Estat perquè la Junta d'Extremadura pugui convocar referèndum de ratificació en un termini de sis mesos des de la votació final a les Corts Generals, si així ho acorda prèviament l'Assemblea amb el vot favorable de les dues terceres parts dels seus membres.

f) La reforma estatutària revesteix, en tot cas, la forma de llei orgànica.

3. Si la iniciativa l'adopta el Congrés dels Diputats o el Senat, després d'aprovar-se per majoria absoluta a la Cambra corresponent i d'elegir una delegació de compromissaris d'aquesta, s'ha de remetre la proposta a l'Assemblea d'Extremadura per a la seva tramitació conforme a les regles establertes a l'apartat anterior.

4. Si no s'aprova una proposta de reforma, la institució promotora no la pot tornar a formular fins que no hagi passat un any des que va proposar l'anterior.

Disposició addicional primera. *Assignacions complementàries.*

1. La disposició addicional segona de l'Estatut d'autonomia aprovat per la Llei orgànica 1/1983, de 25 de febrer, en la redacció original, va determinar que els pressupostos generals de l'Estat havien de consignar, amb especificació del seu destí i com a fonts excepcionals de finançament, unes assignacions complementàries per fer front a les circumstàncies socioeconòmiques d'Extremadura.

2. La Comissió Mixta de Transferències entre l'Administració de l'Estat i la Comunitat Autònoma d'Extremadura va aprovar l'Acord subscrit entre l'Administració de l'Estat i la dita Comunitat Autònoma i aquesta última va percebre un avançament a compte de les assignacions esmentades. En l'Acord es recollia l'existència d'un acord parcial sobre una possible metodologia a emprar en la determinació dels criteris, abast i quantia de les assignacions excepcionals a què es refereix l'apartat anterior.

3. En cas que, en la data d'aprovació del present Estatut, no hagin estat determinades i cancel·lades totalment les quanties derivades del que assenyala l'apartat anterior, la Comissió Mixta que preveu l'article 90 ha d'establir, en el termini de divuit mesos, els criteris, abast i quantia que condueixin a la seva execució definitiva. En aquest cas, l'aplicació dels acords adoptats s'ha d'efectuar en un termini de tres anys a partir de l'entrada en vigor del present Estatut.

4. En el procediment establert a l'apartat anterior, l'Administració General de l'Estat pot atorgar avançaments a compte.

Disposició addicional segona. *Inversions ordinàries de l'Estat.*

1. Per fixar les inversions anuals ordinàries de l'Estat en infraestructures a Extremadura s'ha de tenir en compte, especialment, l'extensió del seu territori en relació amb l'estatal, així com la distància i el temps d'accés de la població a les infraestructures i serveis.

2. Així mateix, a fi i efecte d'accelerar el procés de convergència de la regió amb el conjunt nacional, l'Estat ha de realitzar, cada any i per un període de set, inversions complementàries com a mínim equivalents a l'u per cent del producte interior brut regional. Transcorregut aquest termini, la Comissió Mixta d'Asseriments Econòmics i Fiscals regulada a l'article 90 ha d'analitzar el grau de convergència i, si s'escau, es poden determinar nous instruments tendents a assolir-la.

3. La Comunitat Autònoma ha d'impulsar l'adopció per l'Estat de polítiques actives de foment i d'execució d'inversions que facin efectiu i real el principi d'igualtat de tots els espanyols en l'accessibilitat als serveis i infraestructures públiques, així com l'assegurament del principi de cohesió territorial.

Disposició addicional tercera. *Cessió de tributs.*

1. Se cedeixen a la Comunitat Autònoma els impostos que ho hagin estat totalment per la corresponent llei de cessió de tributs a Extremadura, i se cedeix el rendiment dels ceditos parcialment en les condicions previstes a la mateixa llei o en els instruments d'aprovació de nous sistemes de finançament autonòmic.

2. Mitjançant acord entre la Comunitat Autònoma i l'Estat, que l'ha de tramitar com a projecte de llei ordinària, es pot modificar l'elenc dels tributs cedits determinant el percentatge de cessió i l'abast i les condicions d'aquesta, amb subjecció, en els dos casos, al que disposen aquest Estatut i la llei orgànica que preveu l'apartat 3 de l'article 157 de la Constitució.

3. En tot cas, la supressió o modificació per l'Estat d'algun dels tributs cedits implica l'extinció o modificació de la cessió, sens perjudici dels mecanismes compensatoris que preveu l'article 88 d'aquest Estatut.

Disposició addicional quarta. *Traspàs de mitjans materials i financers.*

El traspàs dels serveis estatals inherents a les competències de la Comunitat Autònoma s'ha de fer d'acord amb les regles següents:

a) La Comissió Mixta de Transferències ha de fer l'inventari dels béns i drets de l'Estat que han de ser objecte de traspàs a la Comunitat Autònoma d'Extremadura, concretar els serveis i funcionaris que s'han de traspasar i adaptar, si cal, els que passin a la competència de la Comunitat Autònoma.

b) La Comissió Mixta s'ha de reunir a petició del Govern o de la Junta d'Extremadura, ha d'establir les seves pròpies normes de funcionament i ha d'elevat els seus acords al Govern perquè siguin promulgats com a reials decrets.

c) La Comissió Mixta ha d'establir els calendaris i terminis per al traspàs de cada servei, de manera que la Comunitat Autònoma rebi blocs orgànics de matèries i competències que permetin, des de la recepció, una gestió racional i homogènia dels serveis públics.

d) Per preparar i verificar els traspàsos, la Comissió Mixta de Transferències ha d'estar assistida per comissions sectorials igualment mixtes la comesa fonamental de les quals és determinar per a cada matèria els traspàsos de competències i mitjans personals, financers i materials que ha de rebre la Comunitat Autònoma. Les comissions sectorials han de traslladar les seves propostes d'acord a la Comissió Mixta, que les ha de ratificar, tot això sens perjudici de les competències assignades a la comissió bilateral que preveu l'article 90 d'aquest Estatut.

e) Els béns i drets s'han de traspasar sense altres afeccions que les que resultin del Registre de la Propietat. És títol suficient per a la inscripció en els registres públics la certificació de la Comissió Mixta dels acords de traspàs de béns immobles, per a la qual

cosa ha de contenir els requisits que exigeix la Llei hipotecària. Els canvis cadastrals s'han de practicar d'ofici.

f) El canvi de titularitat dels contractes d'arrendament de locals per a dependències oficials que es transfereixin no dóna dret a l'arrendador a extingir, modificar o renovar el contracte, ni a exigir indemnització de cap classe.

Disposició addicional cinquena. *Traspassos de mitjans personals.*

1. Els empleats públics adscrits a l'Administració de l'Estat o a altres administracions públiques que resultin afectats pels traspassos a la Junta d'Extremadura passen a dependre d'aquesta, i els són respectats els drets consolidats de qualsevol naturalesa que els corresponguin en el moment del traspàs, d'acord amb el règim jurídic específic vigent en cada cas i sens perjudici de la seva regularització de conformitat amb l'ordenament.

En particular, conserven la situació administrativa, el nivell retributiu i el dret a participar en els concursos de trasllat que convoqui l'Administració respectiva, en igualtat de condicions que la resta dels membres del cos o escala a què pertanyin, i poden exercir el seu dret permanent d'opció d'acord amb la legislació vigent.

2. L'Administració autonòmica queda subrogada en la titularitat dels contractes sotmesos al dret administratiu o al dret laboral, que vinculin el personal d'aquesta naturalesa i que resultin afectats per l'entrada en vigor d'aquest Estatut i pels traspassos a la Junta d'Extremadura.

Disposició addicional sisena. *Constitució de la Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals.*

La Comissió que preveu l'article 90 s'ha de constituir en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor del present Estatut. Fins a la seva constitució, la Comissió Mixta de Transferències exerceix les seves competències.

Disposició addicional setena. *Seguretat.*

Correspon a la Comunitat Autònoma d'Extremadura, en matèria de seguretat pública, la creació d'un cos de policia autonòmica pròpia o l'adscripció permanent o la col·laboració temporal d'unitats del cos nacional de Policia, en els dos casos en els termes previstos a la legislació estatal. Autorització, inspecció i sanció de les empreses de seguretat privada que tinguin activitat a la Comunitat Autònoma i la formació del personal que realitza aquestes funcions. Mesures de coordinació dels serveis de seguretat i investigació privats amb les policies locals i, si s'escau, amb la policia dependent de la Comunitat Autònoma.

Disposició derogatòria.

En entrar en vigor la present Llei orgànica de reforma queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'hi oposin.

Disposició final.

La Llei orgànica entra en vigor el mateix dia en què es publiqui en el «Butlletí Oficial de l'Estat», i també es publica en el «Diari Oficial d'Extremadura».

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i que la facin complir.

Madrid, 28 de gener de 2011.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO